

**100 років із часу створення Інституту
літератури
ім. Шевченка НАН України.**

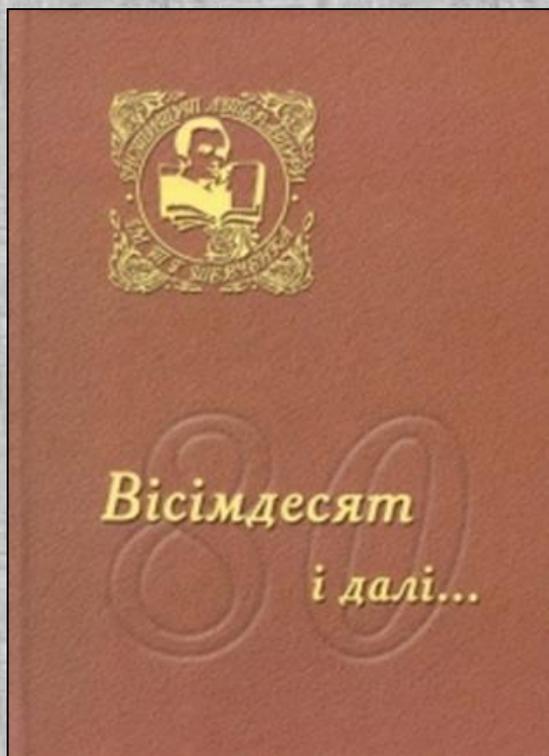

1926-2026 р.р.

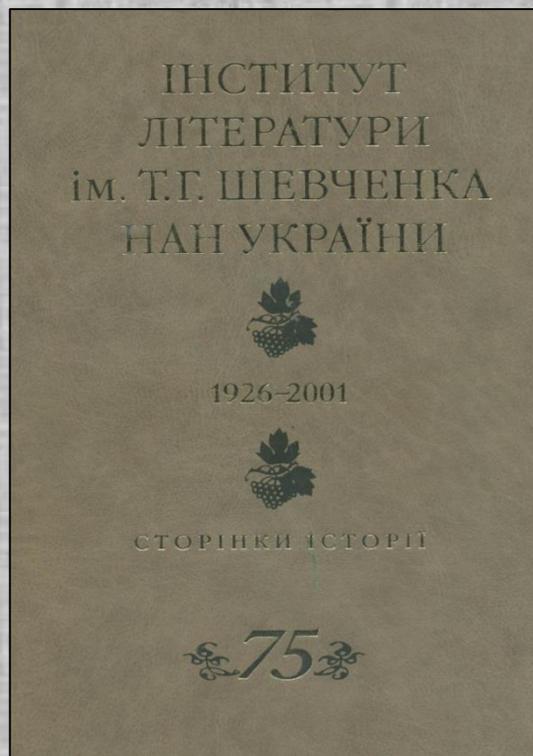
Протягом століття Інститут формував інтелектуальний простір українського літературознавства і примножував національну гуманітарну спадщину, відкривав нові імена та утверджував українське слово у світовому науковому контексті.

Електронна виставка розширює можливості доступу до цієї спадщини, відкриваючи її для широкої аудиторії – незалежно від місця перебування. Цифровий формат дозволяє поєднати тексові матеріали, ілюстрації, архівні документи, бібліографічні ресурси, створюючи інтерактивний простір наукової пам'яті.

Ba 745717

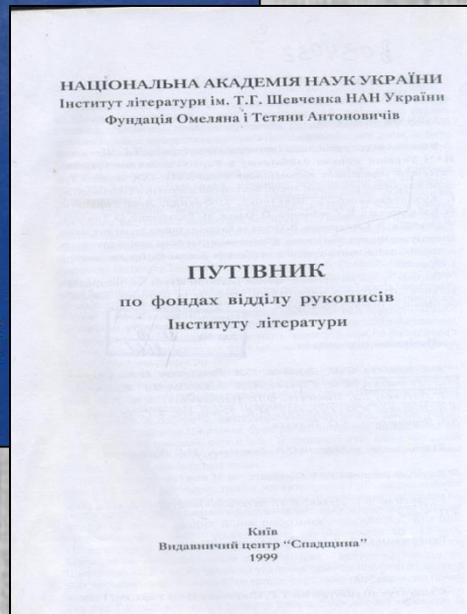
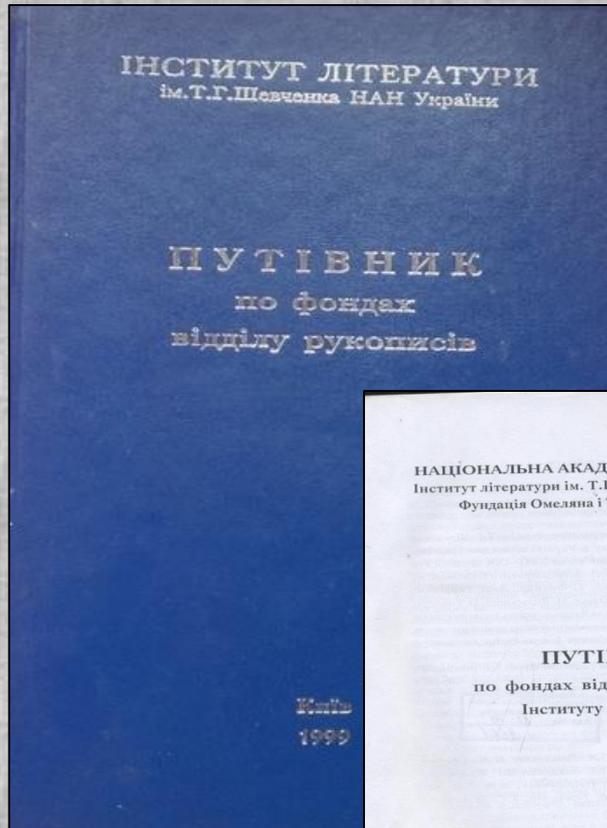
Bc 37621

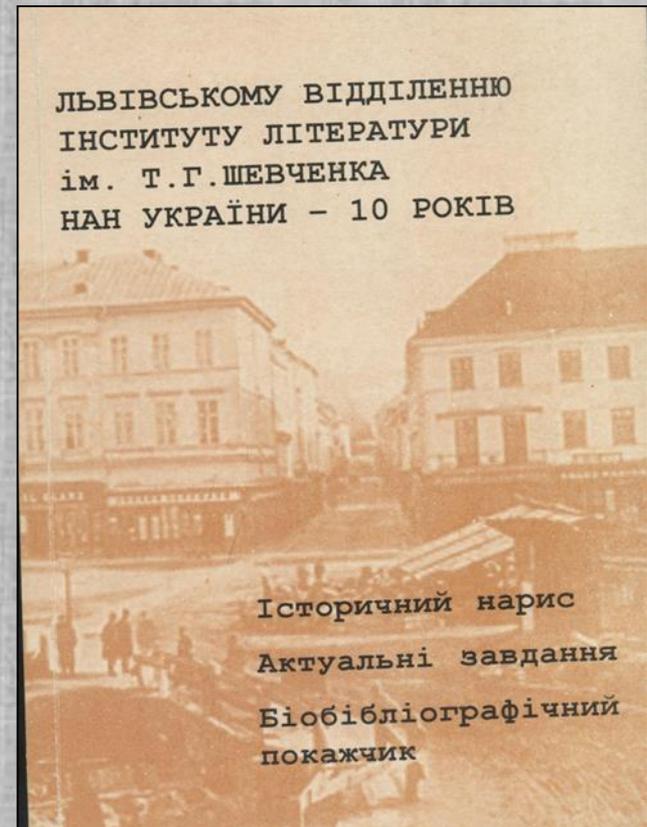
Ba 588150

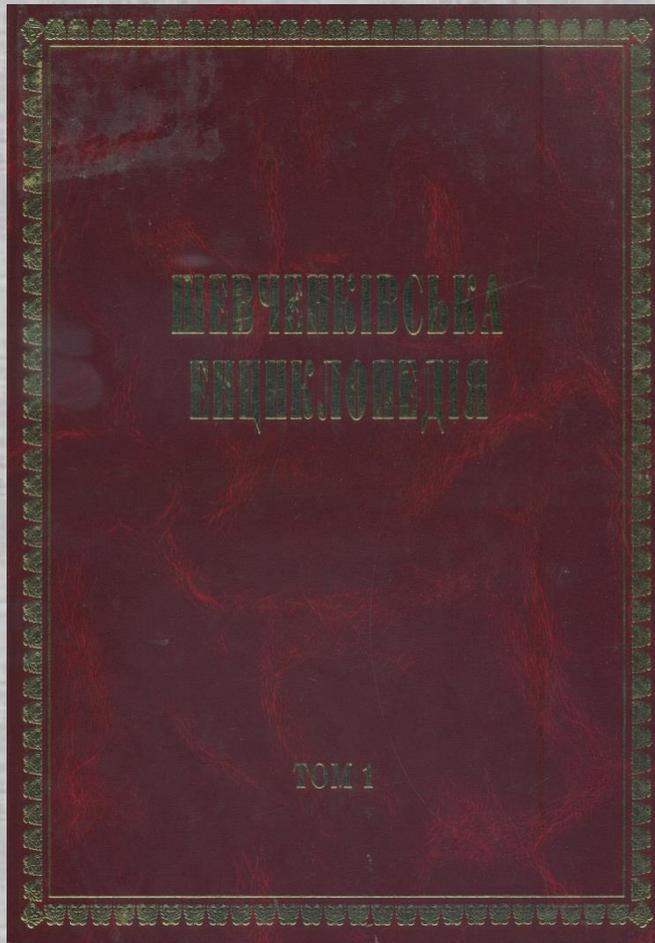
Вс 34032

Онищенко Ва 1501

В 354112.1-6

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА

ШЕВЧЕНКІВСЬКА
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

В 6 ТОМАХ

КИЇВ 2012

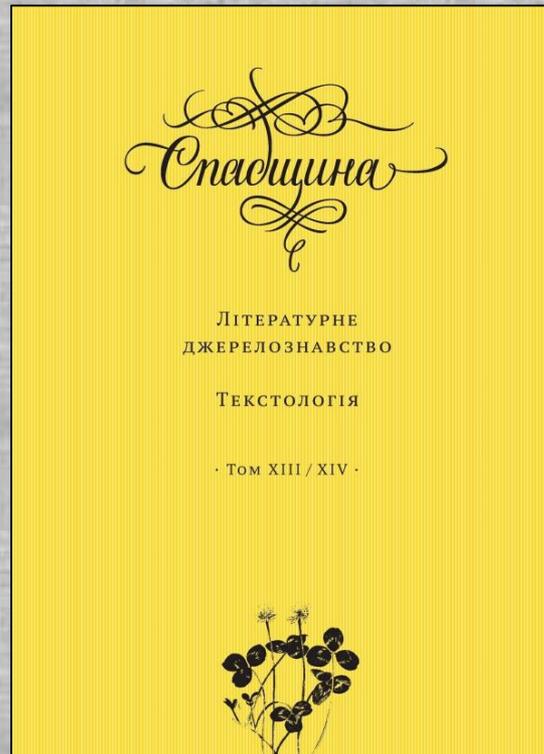
В енциклопедії викладено основні відомості про життя, творчість і особистість Тараса Шевченка, його епоху та оточення, місце в національній та світовій культурі, підсумовано понад півторасторічний досвід вивчення всіх аспектів шевченкіани в українському та зарубіжному шевченкознавстві.

Періодичні видання

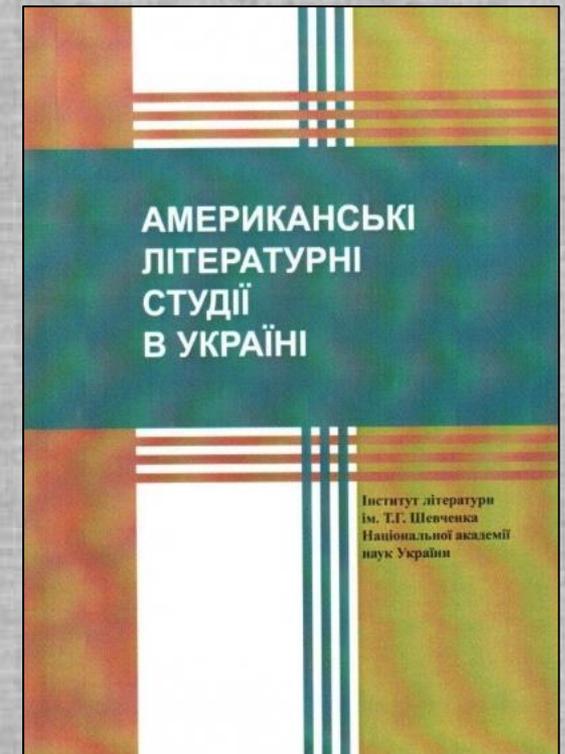
Ж 27444

Ж 72701

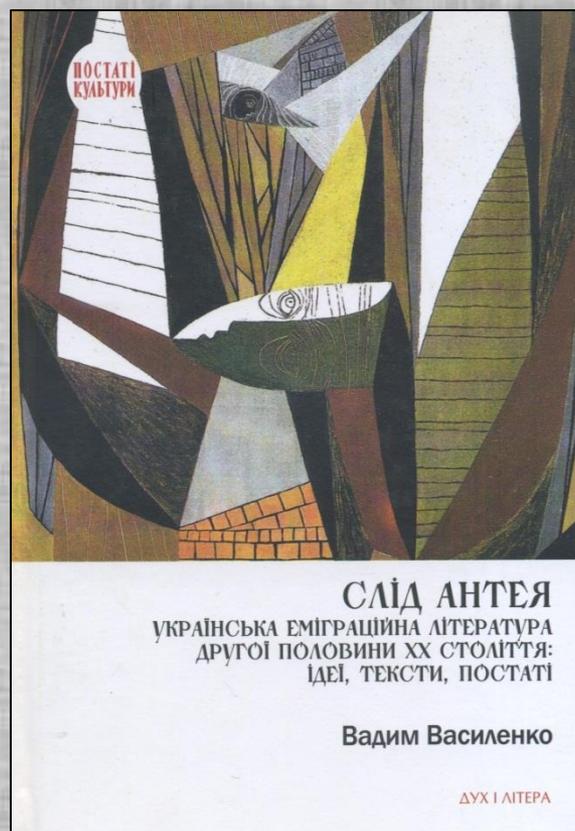
Ж 72784

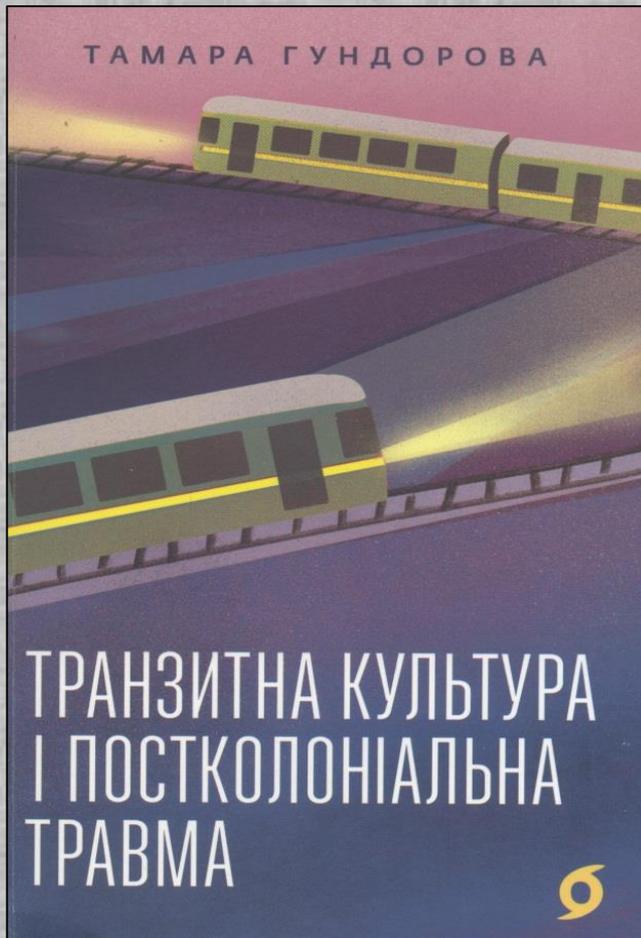
Ва 877821

Ва 875585

Ва 876382

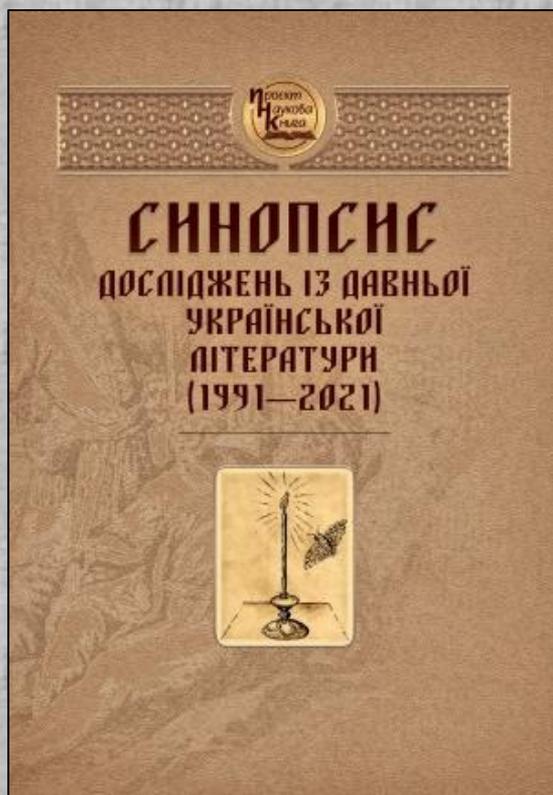

Романи Сергія Жадана, Оксани Забужко та Ліни Костенко стали знаковими творами української літератури початку 2000-х. У цій книжці Тамара Гундорова аналізує їх та низку інших символічних текстів і явищ культури між двома Майданами через призму трьох основних тем: постколоніальної травми, посттоталітарної свідомості та постпам'яті.

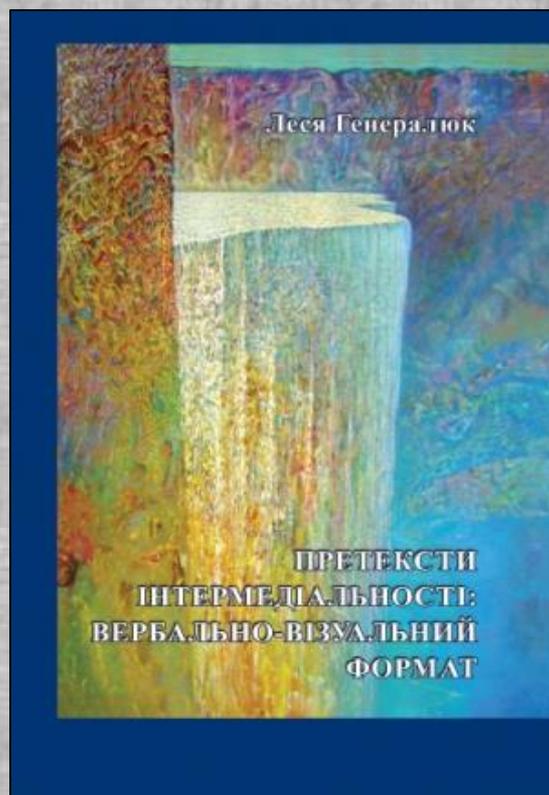
Хто такий «лузер» в українській літературі? Як українські автори окреслюють «свою» Європу? Чому сімейні епопеї 2000-х стають музеями пам'яті? Про що розповідає Чорнобиль? І, зрештою, як Верка Сердючка стала емблемою транзитної культури?

Авторка аналізує пострадянський культурний транзит, ресентимент і міжгенераційну пам'ять, розглядає «останнє радянське покоління», яке відвойовує право на національну історію, та аналізує покоління Незалежності як культурний архетип.

Вс 72989

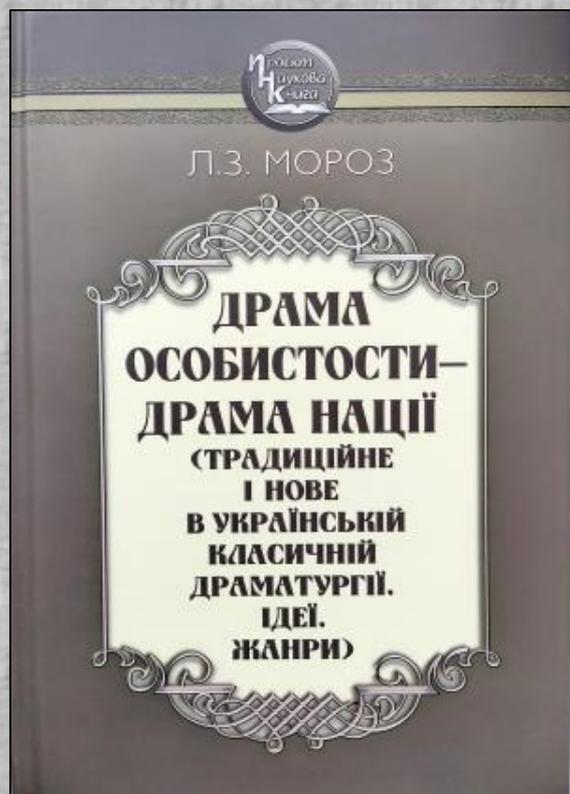
Ва 874090

Ва 878720

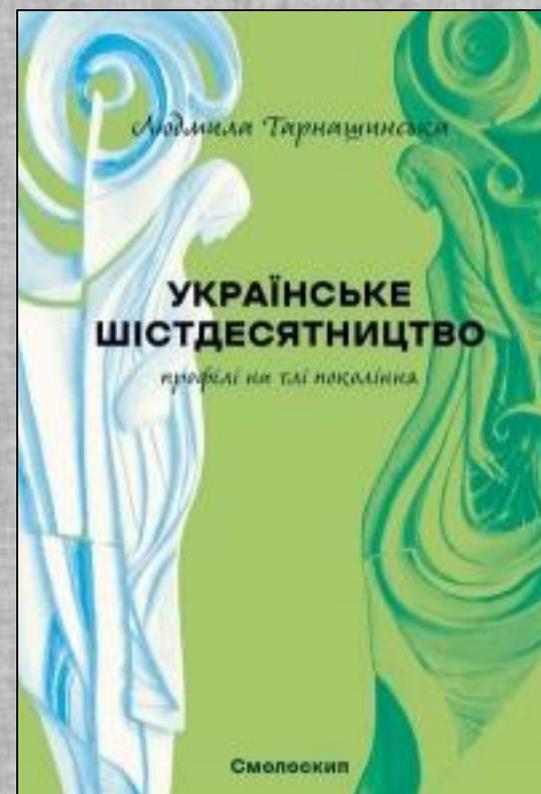
Ba 864545

Ba 870511

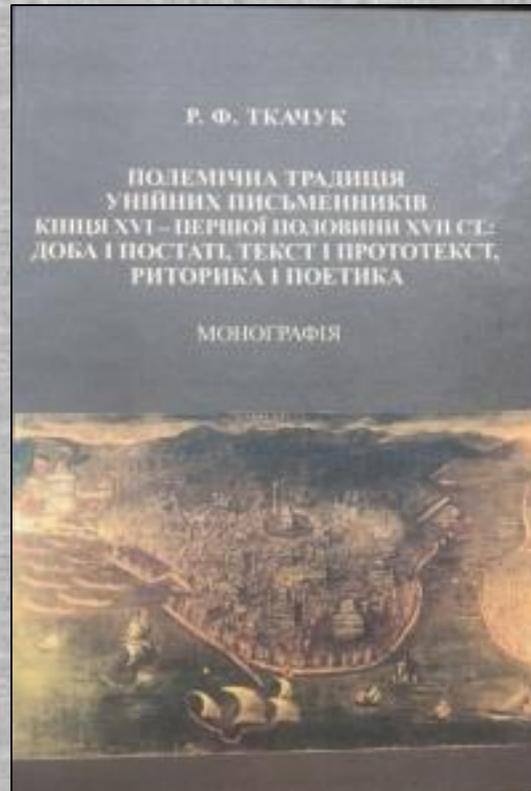
Bc 73196

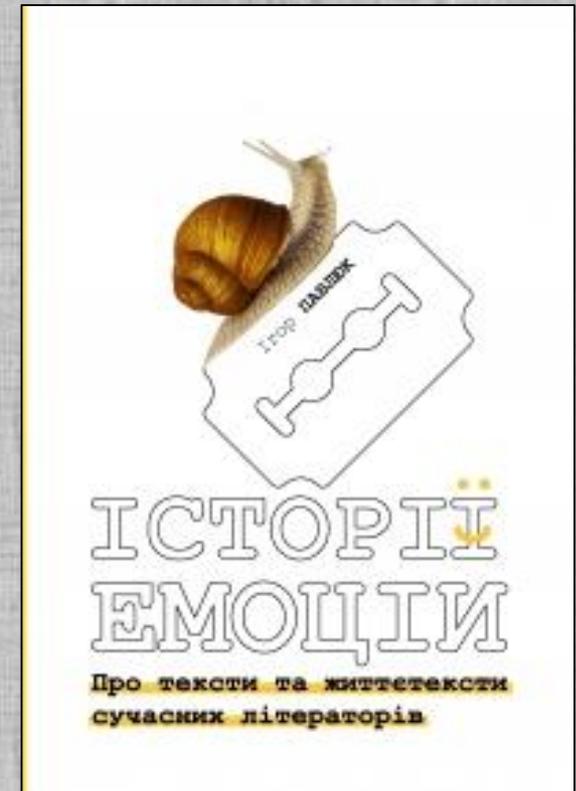
Ba 847590

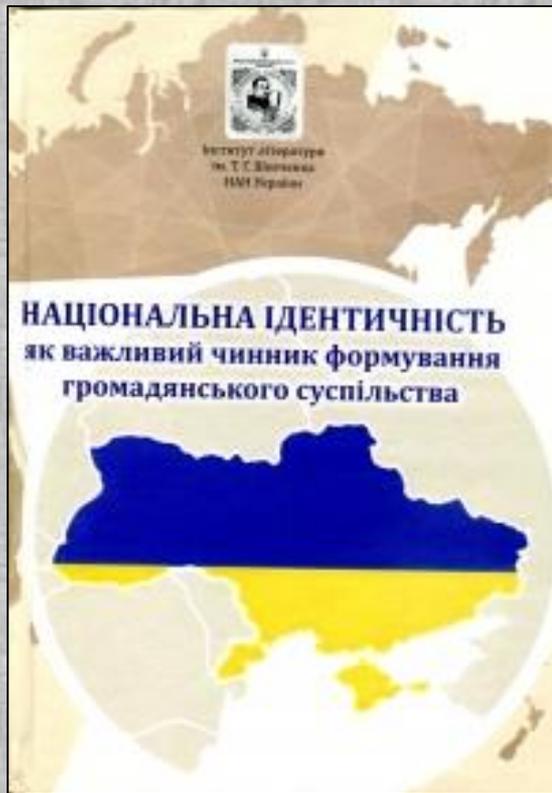
Ba 842236

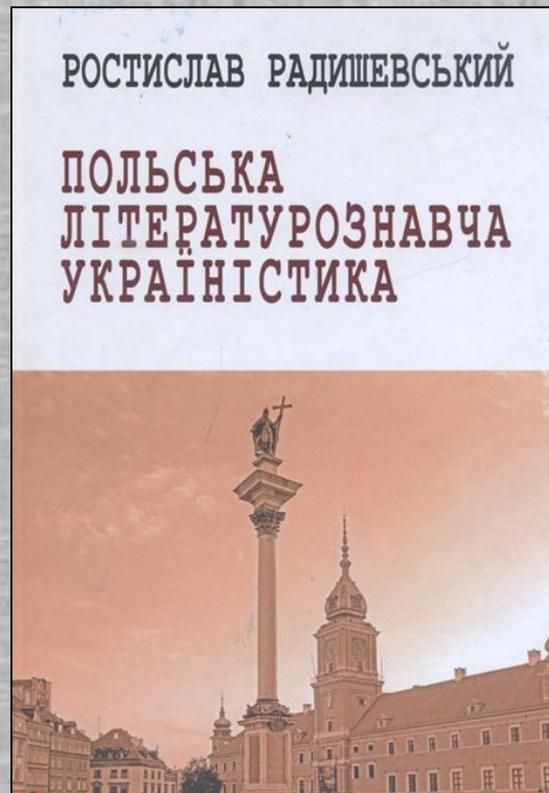
Ba 852181

Ba 870513

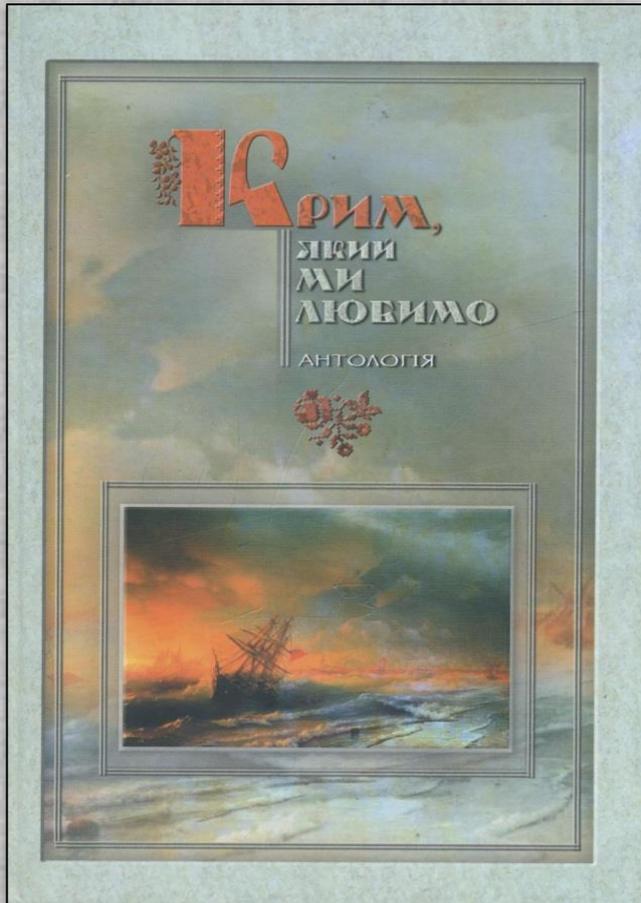
Bc 71653

Ba 870512

Ва 804790

До тематичної антології ввійшли твори про Крим як класиків української, кримськотатарської літератур (частково — російської, коли ім'я автора особливим чином пов'язане з Кримом), так і наших сучасників.

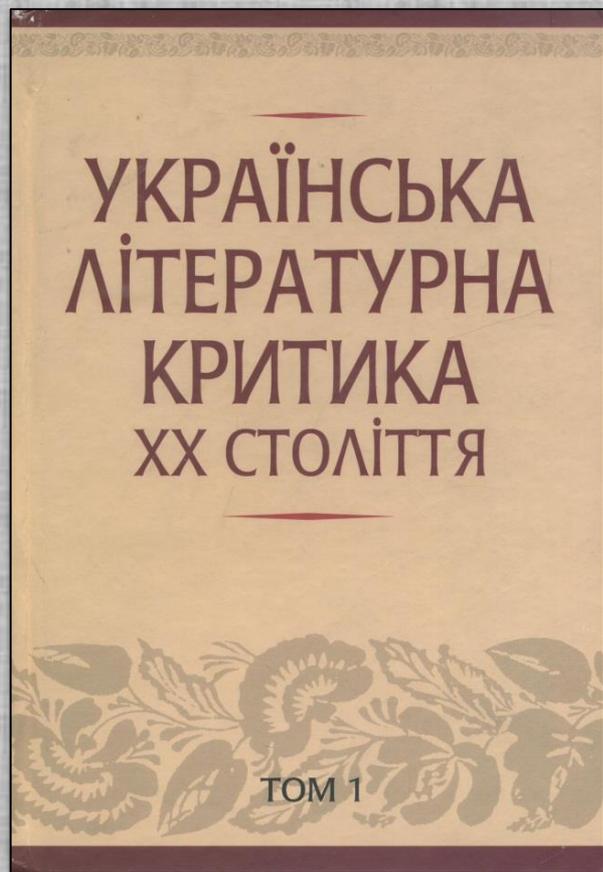
Тексти подано українською, кримськотатарською, російською мовами.

Видання адресоване всім, хто любить Крим і щиро переймається його долею.

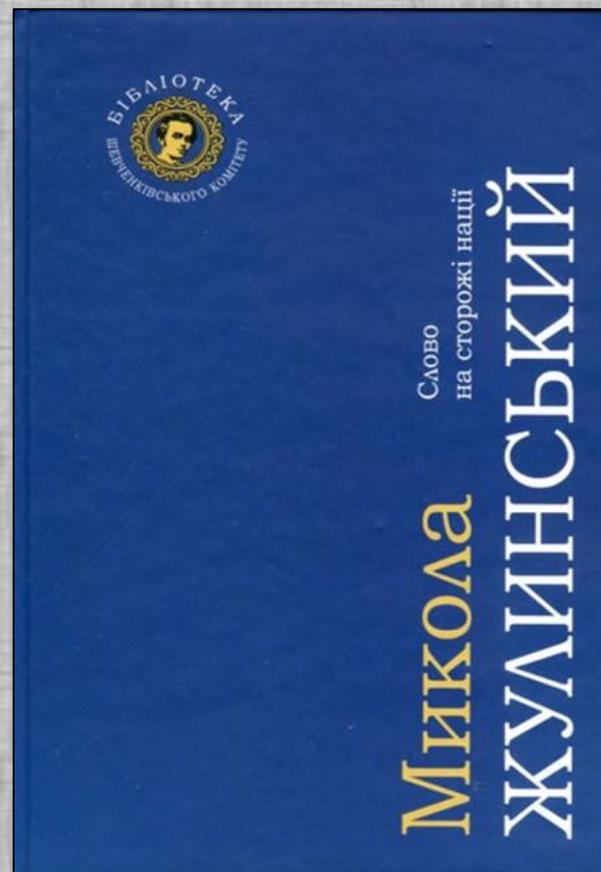
Антологіягъа мевзулары боюнджа сечильген эм украин, кырымтатар (ве муэлифлернинъ адлары Кырымнен хусусий бир тарзда алякъалы олгъанда кысмей рус) эдебиятларынынъ классиклери, эм де замандашларымызнынъ Кырым акъкъында эсерлери кирди.

Метинлер украиндже, кырымтатарджа ве русча такъдим этильген. Нешир Кырымны севген ве онынъ такъдирина первасыз олмагъанларнынъ эписине такъдим этилген.

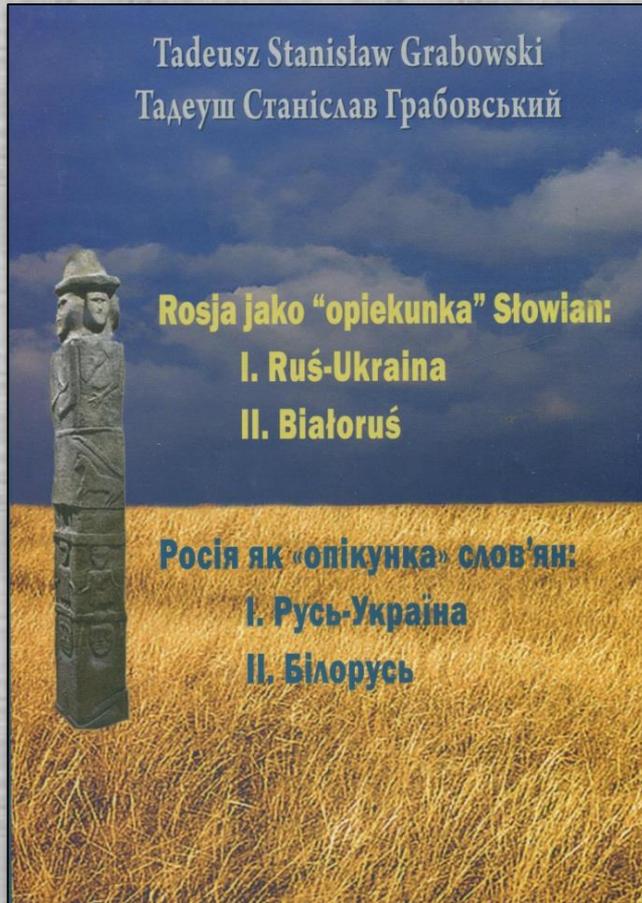
B 355984.1

Ba 812660

Ba 806280

Студії з україністики. Випуск XVII: Тадеуш Станіслав Грабовський. Росія як «опікунка» слов'ян: I. Русь-Україна. II. Білорусь / упоряд., заг. ред., передмова Р. Радишевського, пер. Р. Радишевського, К. Строганової. — К. : Талком, 2016. — 240 с.

До сімнадцятого випуску «Студії з україністики» ввійшли брошури Тадеуша Станіслава Грабовського (1881–1975) «Росія як «опікунка» слов'ян», перша частина — «Русь-Україна», друга — «Білорусь». Вони розвінчують загарбницьку політику Москви й адресовані не лише до польського суспільства, але й до українських і білоруських вояків царської армії, яких у роки Першої світової війни змушували проливати кров за Московську імперію. За своєю проникливістю, виваженістю характеристик, оцінкою окремих явищ та осіб, оригінальністю викладу вони і нині не втратили своєї історичної та політичної актуальності. До книжки ввійшли також роздуми автора про гетерообраз Білорусі й України у паризьких лекціях Адама Міцкевича та його юнацькі спогади.

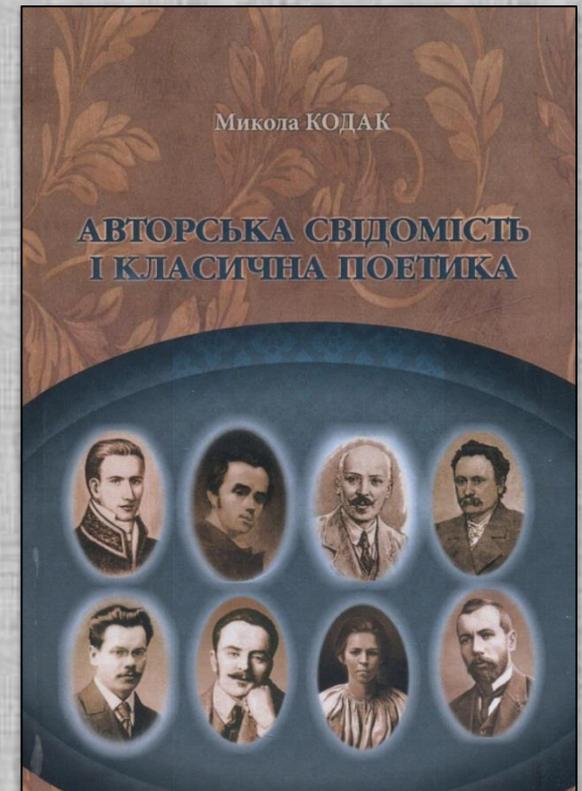
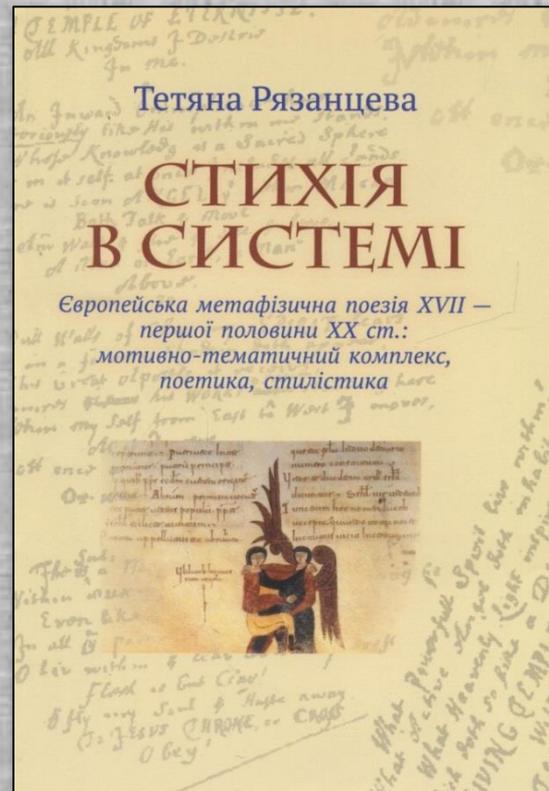
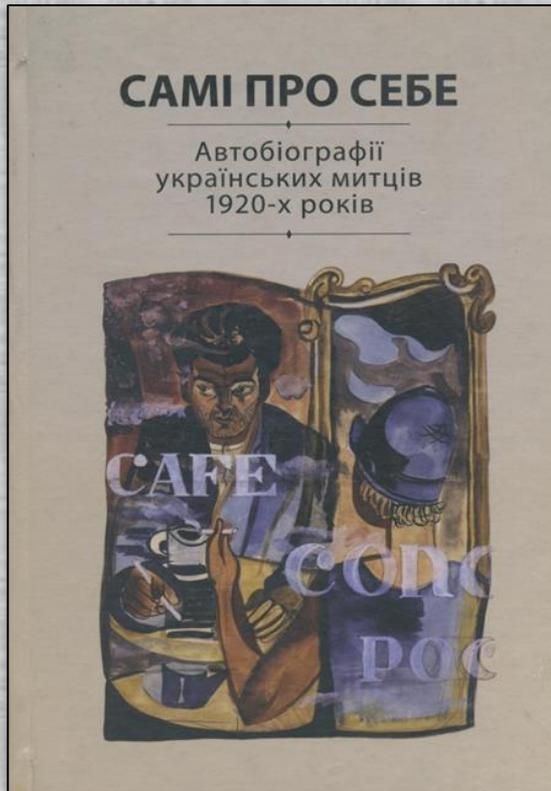
Збірник розрахований на широке коло читачів як в Україні, так і за її межами. Рекомендований як навчальний матеріал для слухачів Міжнародної школи україністики НАН України і студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів.

УДК 92/1/9[811.162.1.811.161/1] Грабовський

Вс 796042

Ва 786888

Ва 789900

Вс 60350

Мелетій Смотрицький

ТРЕНОС

Мелетій Смотрицький

С51 Тренос, або Плач Єдиної Святої Помісної Апостольської Східної Церкви з поясненням догматів віри, початково з грецької на слов'янську, а тепер зі слов'янської на польську перекладений Теофілом Ортологом, тієї ж Святої Східної Церкви сином, у Вільні року Божого 1610 / Мелетій Смотрицький; пер. із старопольської, слов. та передм. Р. Радишевського. — К. : Талком, 2015. — 560 с.

ISBN 978-617-7133-87-1

«Тренос» (1610) Мелетія Смотрицького — найвидатніший твір української ранньобарокової полемічної літератури. Пропоноване двомовне видання містить польський текст, поданий відповідно до вимог сучасного правопису, перший повний український переклад, а також передмову та словничок. Книга розрахована на філологів, священнослужителів, учителів, студентів гуманітарного профілю.

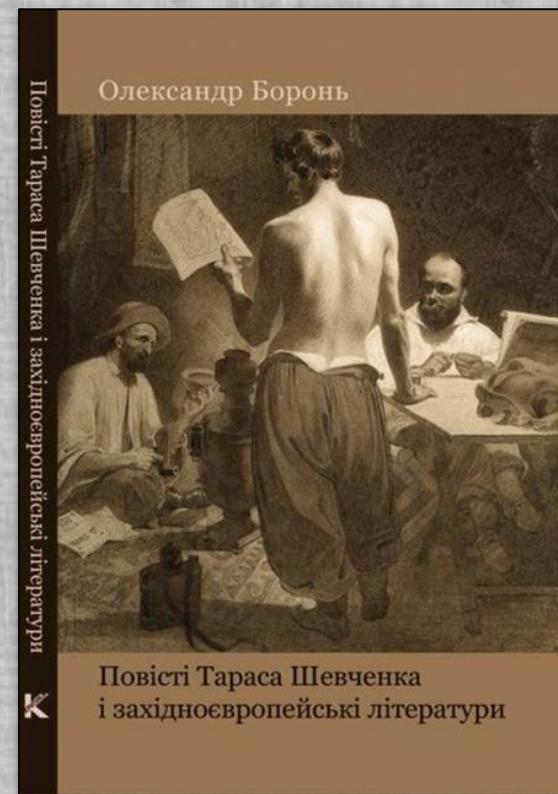
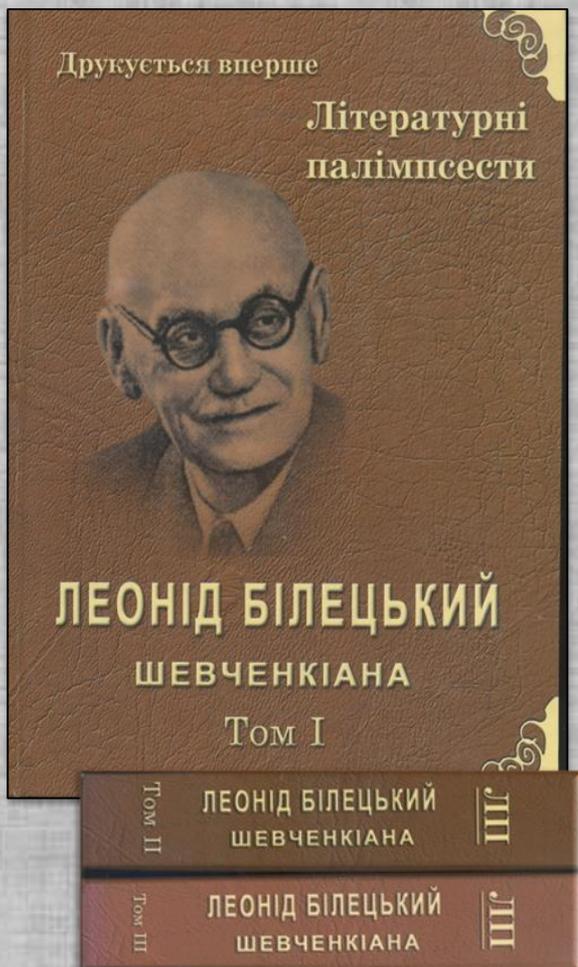
УДК 821.162.1'04-97-92.03=161.2

ББК 84(4Пол)4-44

В 354761.1-3

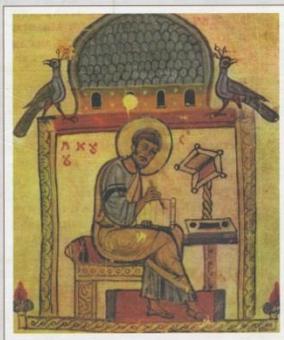
Ва 794256

Ао 272816

В 355112.1

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Том 1

Нова дванадцятитомна «Історія української літератури» подає розгорнуту панораму зародження і розвитку вітчизняного письменства Х–XXI ст., його родових, жанрових і художніх форм, унікальних пам'яток і письменницьких особистостей. Видання трактує історію нашої словесності як цілісний тисячолітній процес, як живий еволюційний рух слова і думки, спрямований на утвердження національно-духовної та державної ідентичності, невтомний пошук гармонійної взаємодії між людиною і соціумом, між Україною і світовою цивілізацією.

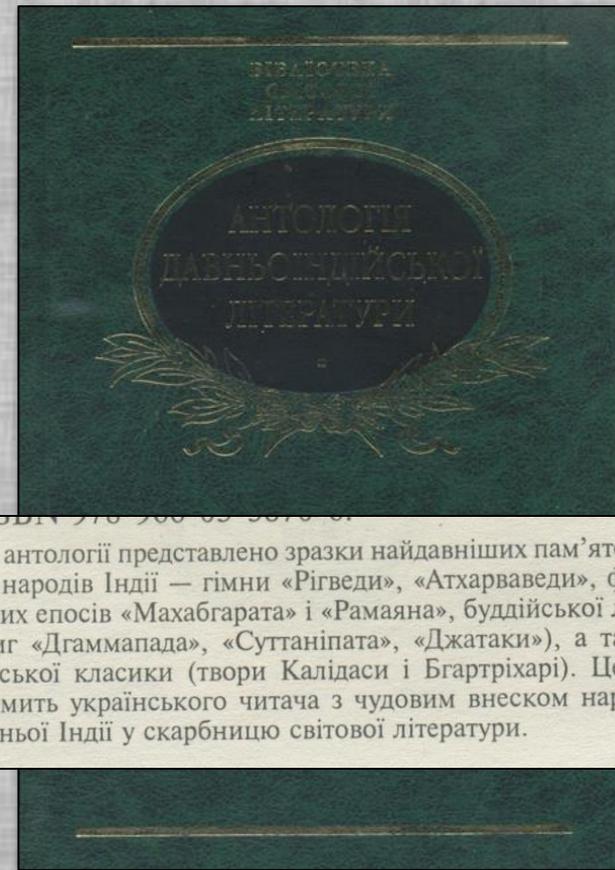
Перший том присвячений літературі раннього і зрілого Середньовіччя, що хронологічно збігається з епохою Київської Русі (Х – перша половина XIII ст.), та літературі пізнього Середньовіччя (друга половина XIII – перша половина XVI ст.), розвиток якої позначений ренесансними віяннями.

Видання розраховане на вчених-гуманітаріїв, викладачів, студентів гуманітарних факультетів, учителів-філологів та всіх тих, хто цікавиться історією української літератури.

Вс 55732

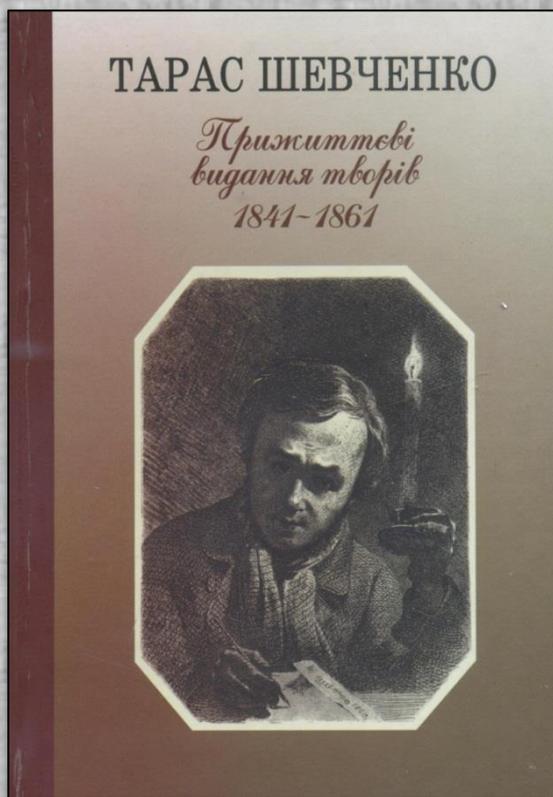

Ва 765023

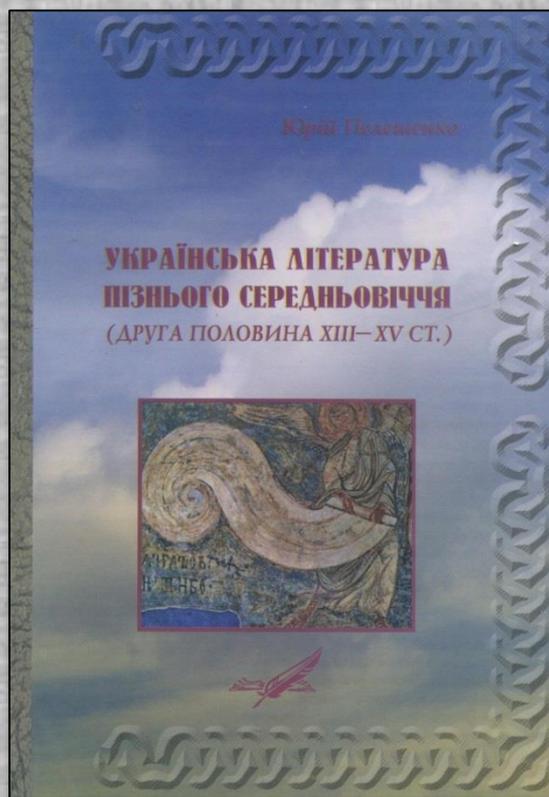

В антології представлено зразки найдавніших пам'яток словесності народів Індії — гімни «Рігведи», «Атхарваведи», фрагменти великих епосів «Махабгарата» і «Рамаяна», буддійської літератури (з книг «Дгаммапада», «Суттаніпата», «Джатаки»), а також санскритської класики (твори Калідаси і Бгартріхарі). Це видання знайомить українського читача з чудовим внеском народів Стародавньої Індії у скарбницю світової літератури.

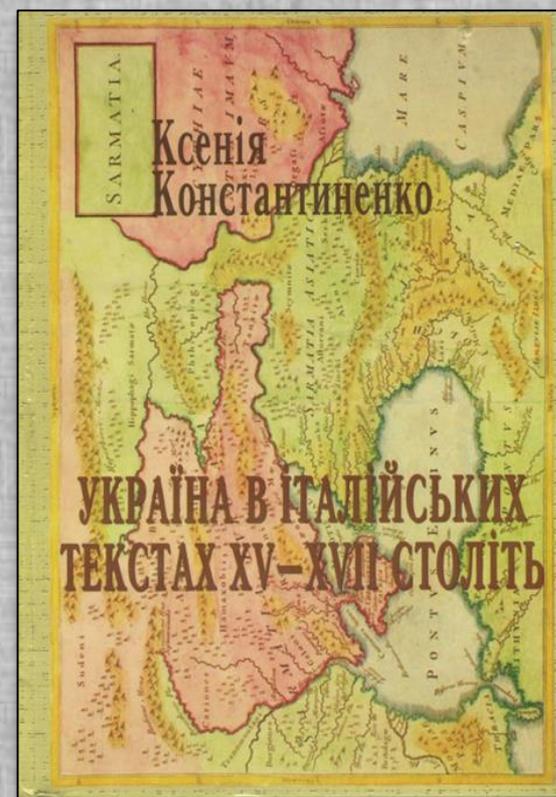
Ао 271845

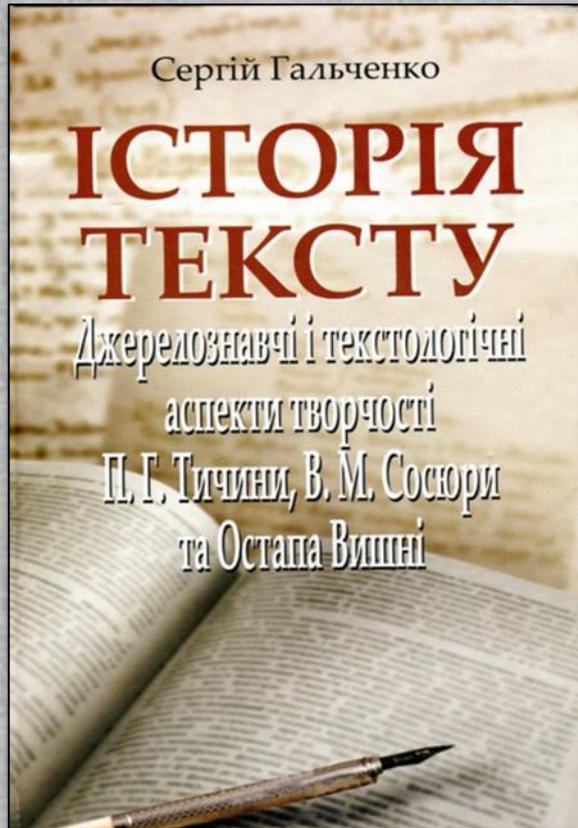
Ва 774185

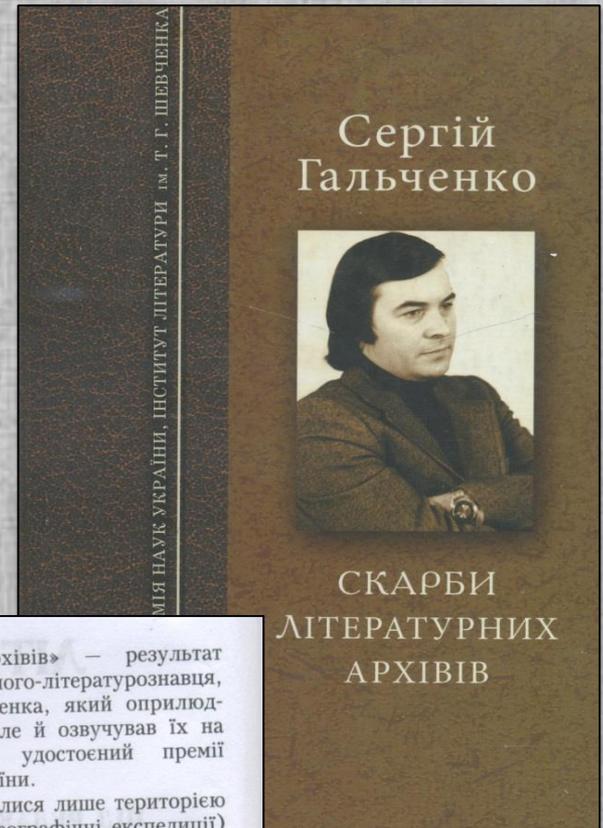
Ва 773196

Вс 58989

Ва 760190

Книга «Скарби літературних архівів» — результат багаторічних пошуків відомого вченого-літературознавця, архівіста і музейного діяча С. Гальченка, який оприлюднював свої знахідки в публікаціях, але й озвучував їх на українському радіо, за що був удостоєний премії ім. І. Франка Держкомтелерадіо України.

Пошуки С. Гальченка не обмежувалися лише територією України: його архівні мандрівки (археографічні експедиції) сягали далекого Заполяр'я, де вченому пощастило віднайти рукописи Остапа Вишні та інших репресованих українських письменників, але й до Сполучених Штатів Америки, Канади, звідки він привіз унікальні рукописи, документи українських письменників і діячів науки та мистецтва.

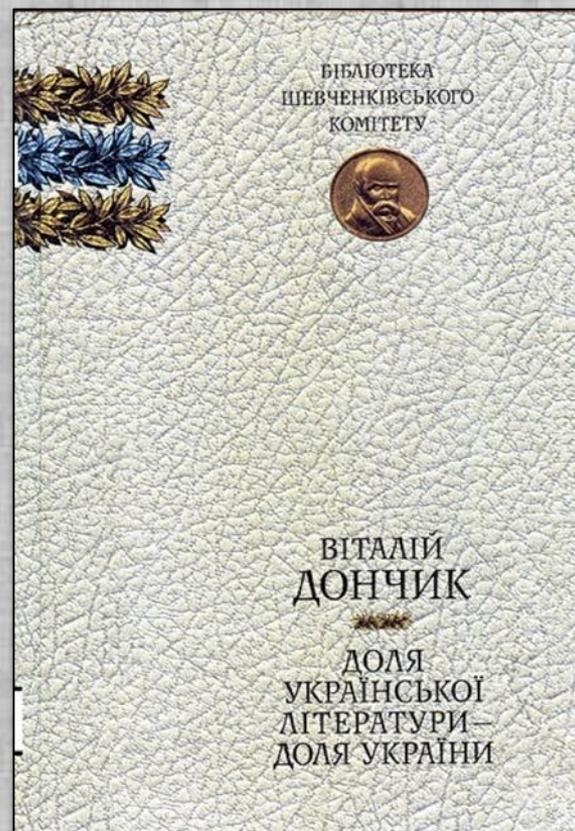
Ва 760189

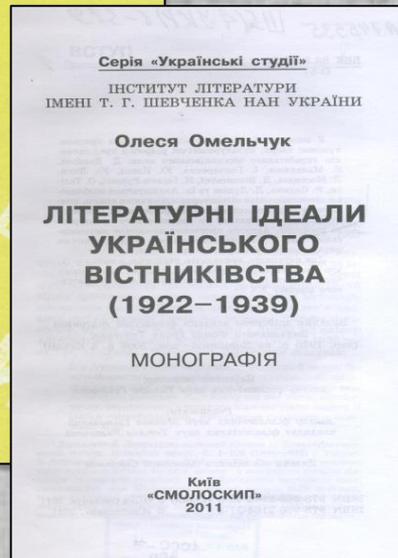
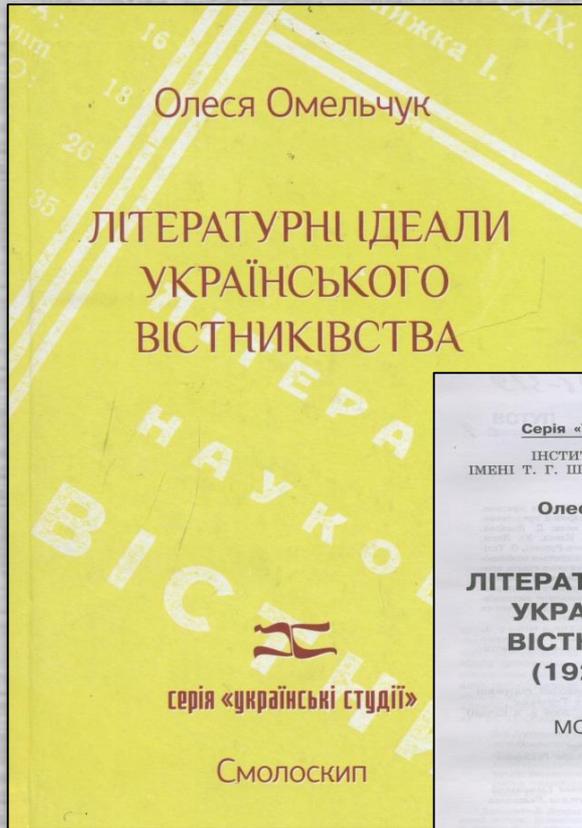
Книжка українського вченого-літературознавця містить статті, літературні портрети та інші матеріали, які окреслюють загальну картину літературного процесу ХХ—ХХІ століть, розкривають його тенденції, змінність і тяглість, висвітлюють проблеми історії української літератури з погляду сучасності та ін. До видання ввійшли також есеїстичні та публіцистичні статті — знаки втручання автора в політичне життя.

Для літературознавців, викладачів, студентів, усіх, хто не байдужий до українського слова, духовного розвитку та долі нації.

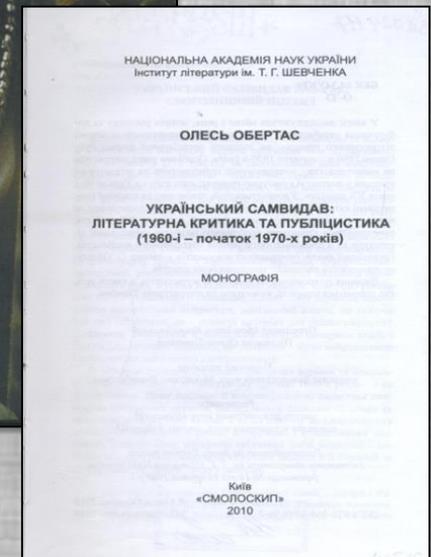
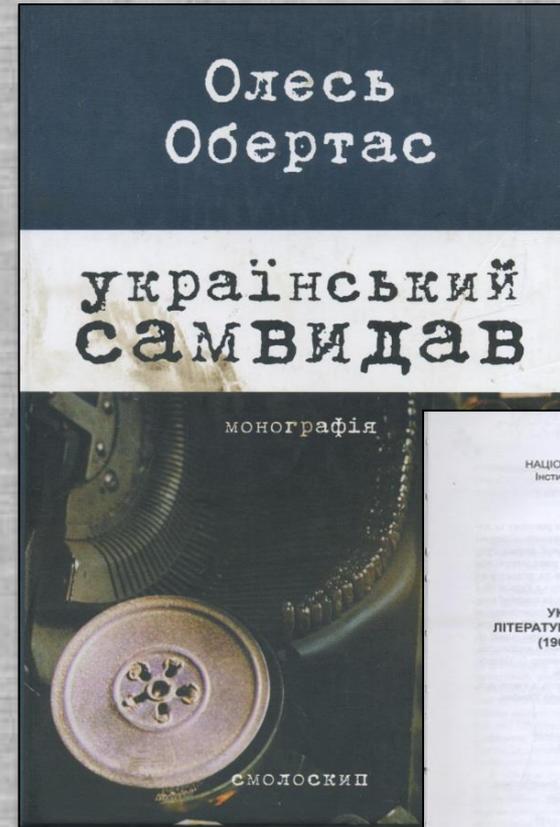
Ва 745681

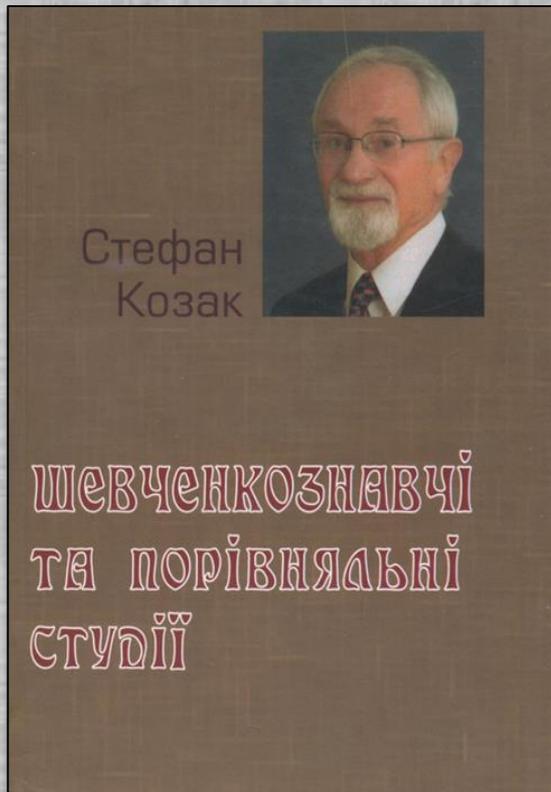
Ва 745535

Ва 724117

Ва 857491

Ва 745715

У книзі на основі архівних матеріалів комплексно досліджено факти присутності біо-бібліографічних відомостей та текстів українських і зарубіжних письменників в україномовній пресі історичної Волині, Полісся, Холмщини та Підляшшя на різних етапах їх співжиття з іншими українськими етнічними територіями та в контексті історичних процесів ХХ століття.

Ba 731575

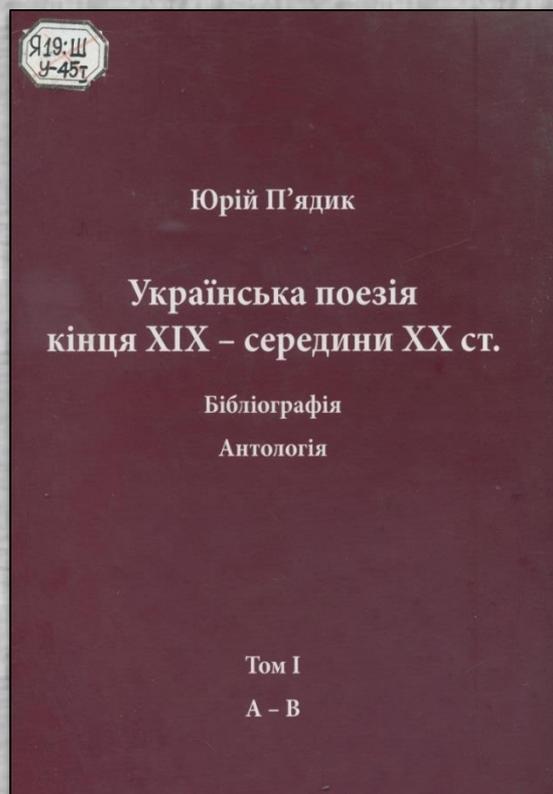

S-79

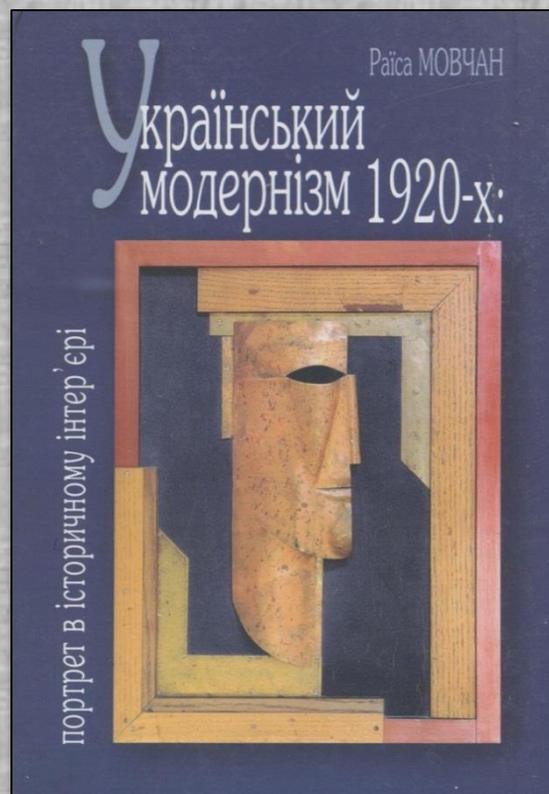
До книги увійшли монографічні наукові студії над окремими поетичними творами Івана Франка, скеровані на ретельний мікроаналіз особливостей поетики та адекватне тлумачення художньої семантики досліджуваних текстів. На підставі теоретичних, методологічних та методичних напрацювань класичної поетики й герменевтики та сучасного літературознавства, а також франківської програми цілісно-багатовимірного («стереометричного») прочитання художнього твору здійснено спробу розкрити секрети поетичної творчості Івана Франка на прикладі її окремих зразків – як знакових, парадигматичних, так і маловідомих і малодосліджених. Пропоновані для наукової апробації мікростудії та вміщені в додатках рекомендаційні матеріали ляжуть в основу III тому «Франківської енциклопедії» – «Іван Франко: поетичні твори».

Видання адресоване науковцям-філологам, викладачам та студентам-гуманітаріям, учителям-словесникам, усім, хто цікавиться творчістю Івана Франка, та насамперед – потенційним авторам «Франківської енциклопедії».

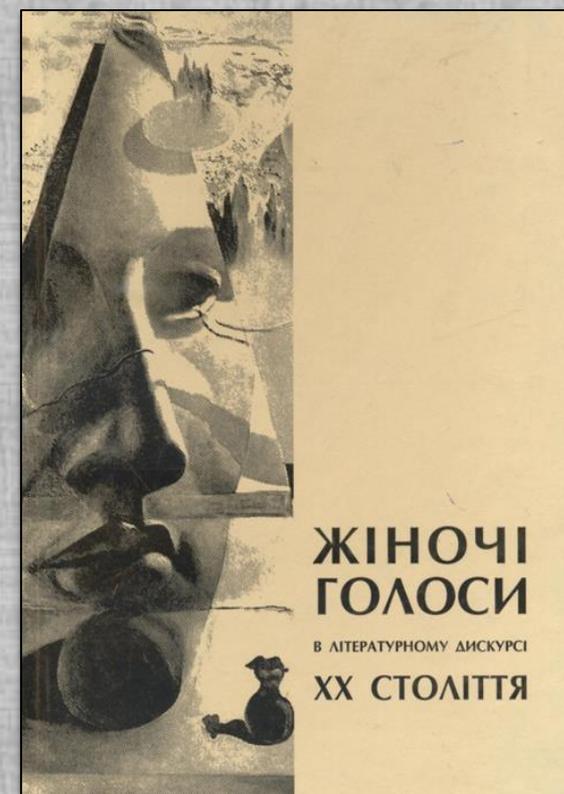
В 352677.1

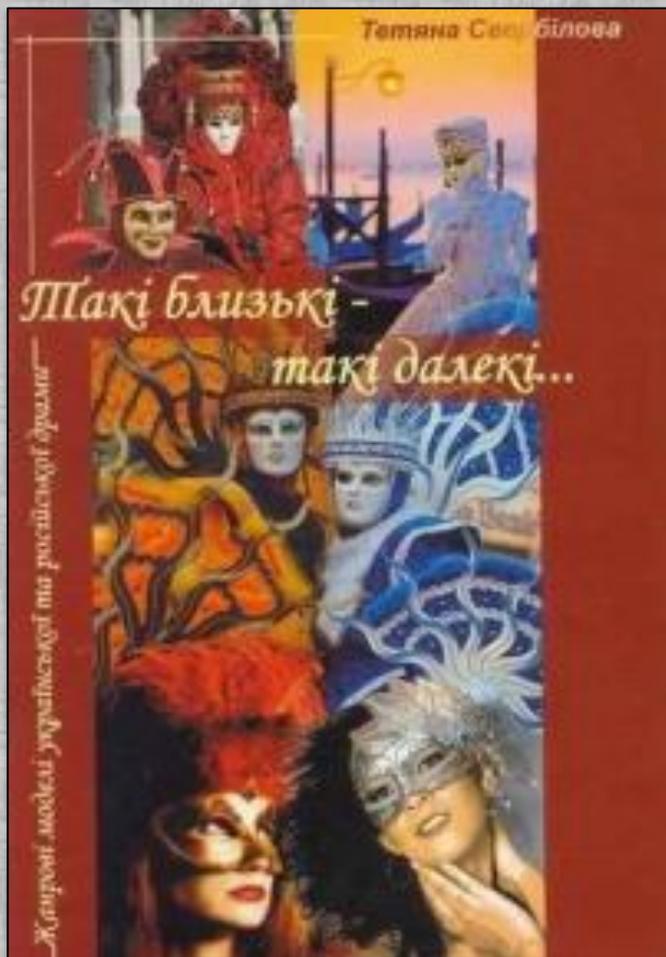
Ва 714906

Ва 686089

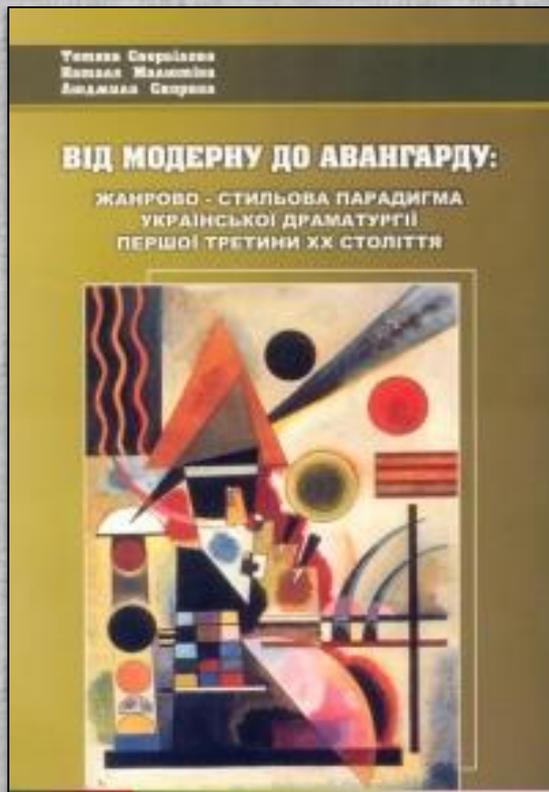

Ва 739318

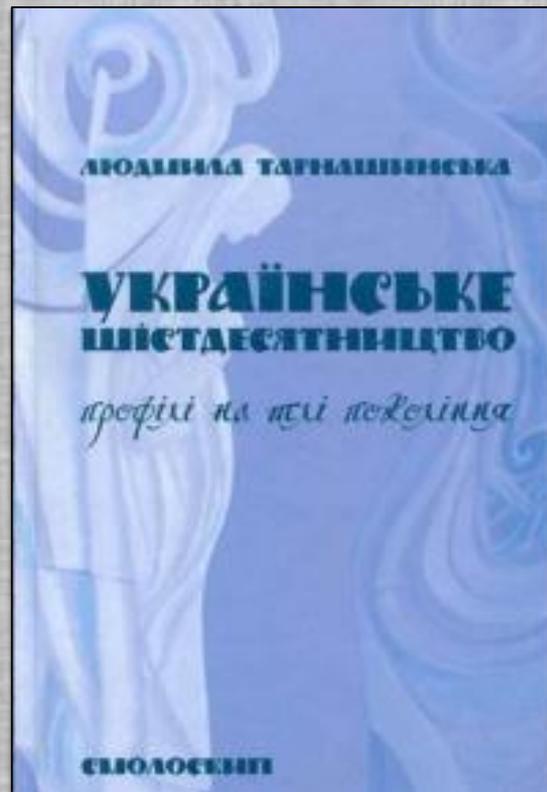

Монографію присвячено проблемам компаративної поетики російської та української драми та визначення культурної ідентичності кожної у найважливіших етапах взаємодії та трансформації жанрів: від XIX ст. до 30-рр. XX ст. Застосовуються загальнонаукові концепції нелінійного розвитку культури, випадкових і закономірних процесів, теорія вибуху в культурі. Пропонується метод моделювання жанрової еволюції драми XIX-XX ст. на шляху від містерії до трагікомедії та мелодрами в координатах трьох принципів опису і відповідно трьох моделей жанрової трансформації: лінійної (історичної), циклічної (пульсуючої), та вибухової (хаосу). Зміна жанрових парадигм російської та української драми у реаліях модерну, авангарду, соцреалізму постає як взаємодія різних механізмів вибухового та поступового розвитку в культурі. Розділяються ракурси діяxронії та синхронії в моделях формульної літератури соцреалізму як системи неканонічних жанрів масової культури, та в різновекторних текстах формульних та інноваційних жанрів. У порівняльній поетиці жанрів російської та української драми поєднуються компаративні методики пошуку аналогій та методики типологічного зіставлення.

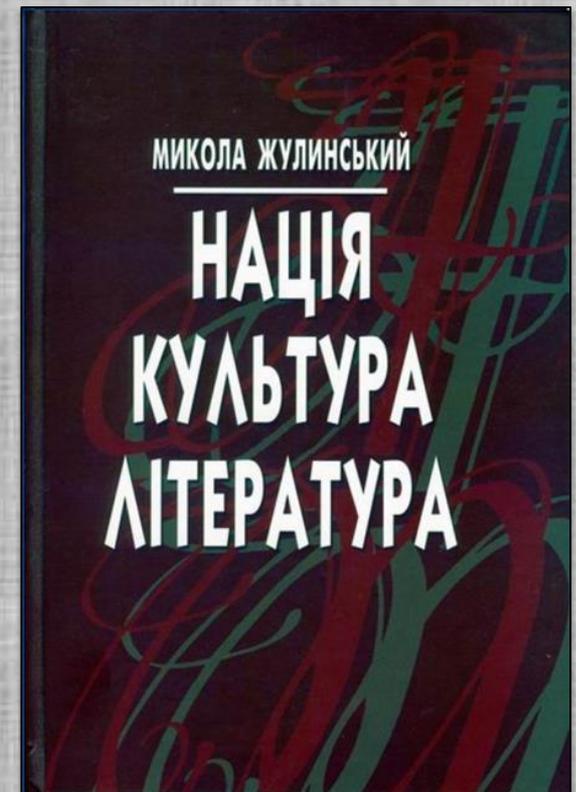
Ba 708560

Ba 726939

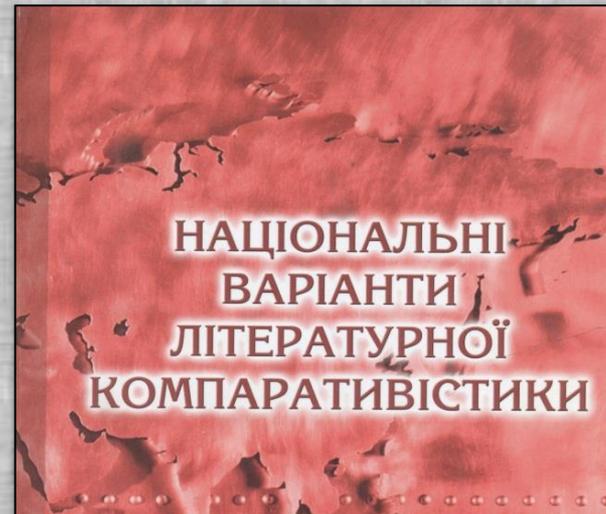
Bc 50336

Ва 711560

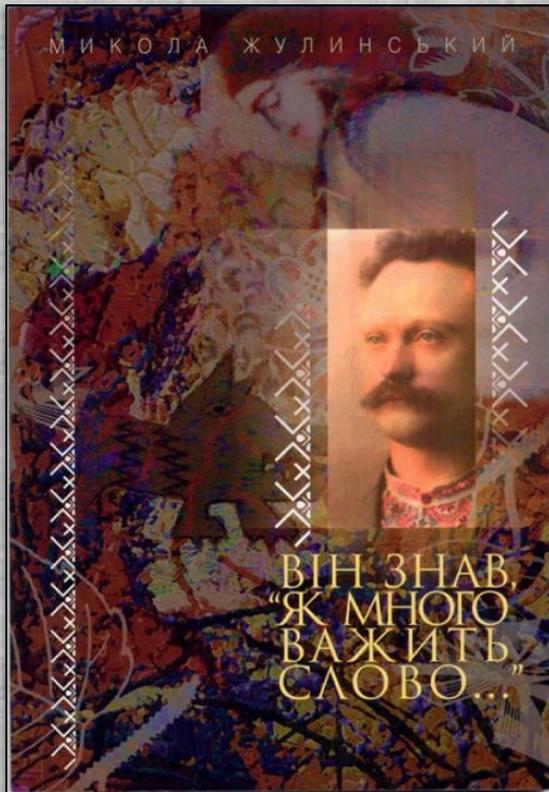
Ва 728347

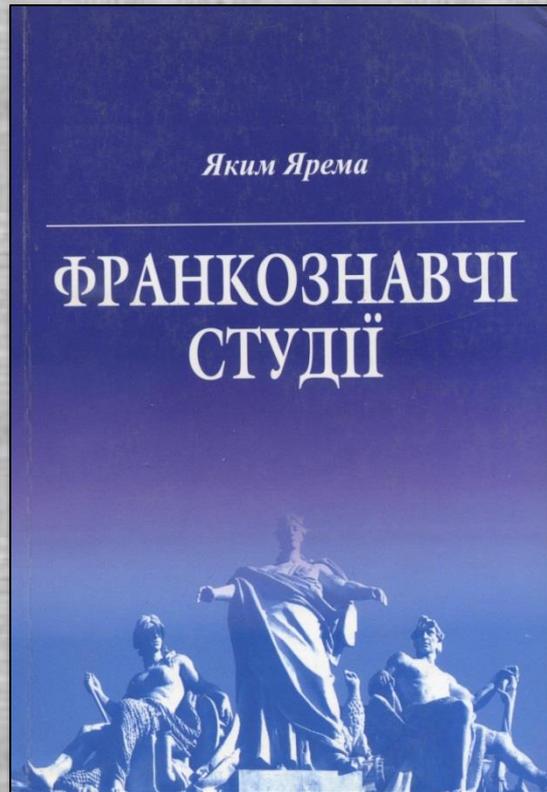
У колективній монографії розглядається виникнення й розвиток порівняльного літературознавства в різних європейських країнах (зокрема у Франції, Німеччині, Великобританії, Іспанії, Україні, Росії, Польщі, Чехії, Словаччині) та у США. Виходячи із наднаціональних інваріантів літературної компаративістики, автори зосереджують увагу на проблематиці методології й методі національних шкіл цієї галузі науки, її міждисциплінарних зв'язках, історії й сучасному стані.

Для літературознавців, викладачів, аспірантів, студентів

Ва 707508

Ва 691213

Ва 694982

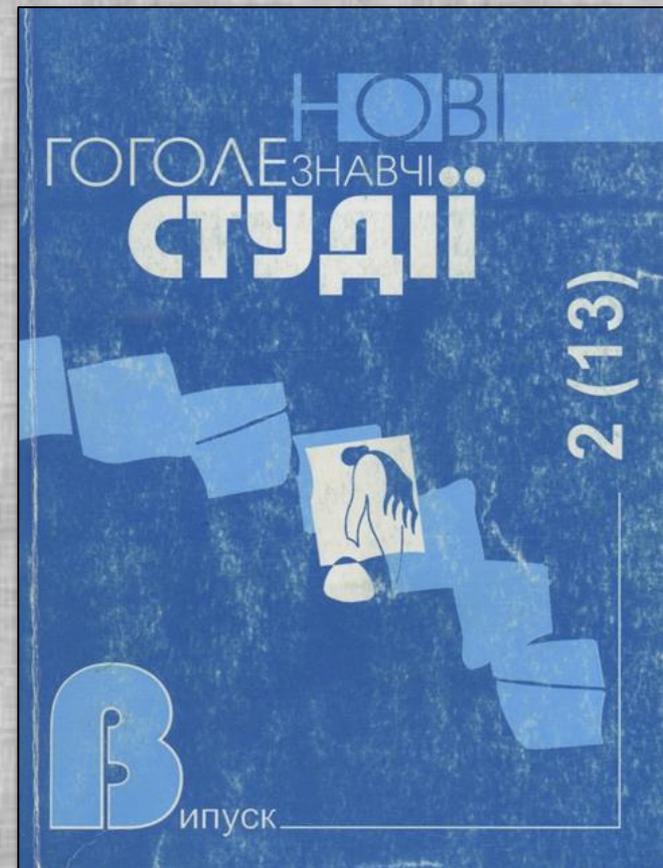
Ва 783470

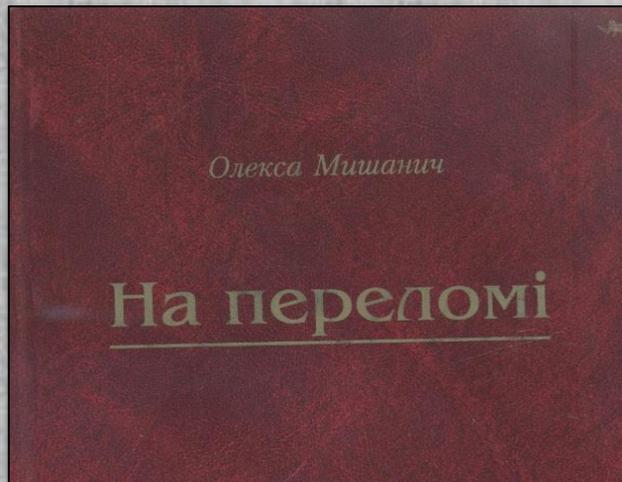
Сьомий випуск збірника “Студії з україністики” репрезентує зріз актуальних сучасних досліджень у галузі української філології, культурології та історії. До видання увійшли праці, в яких порушено традиційні та нові проблеми українознавства ХХ – початку ХХІ століття.

Збірник адресовано широкому колу читачів за кордоном і в Україні та рекомендовано як навчальний посібник слухачам.

В 348045.2(13)

Ba 632607

У книзі друкуються літературознавчі праці — статті й дослідження — члена-кореспондента НАН України, проф. Олекси Мишанича. В них висвітлюються проблеми історії та історіографії давньої української літератури, простежується літературний процес на Закарпатті, подано літературні портрети кількох видатних українських учених. Більшість статей написано останніми роками, вони відбивають той переломний шлях українського літературознавства, що його започатковано в незалежній Україні.

Для широкого кола читачів.

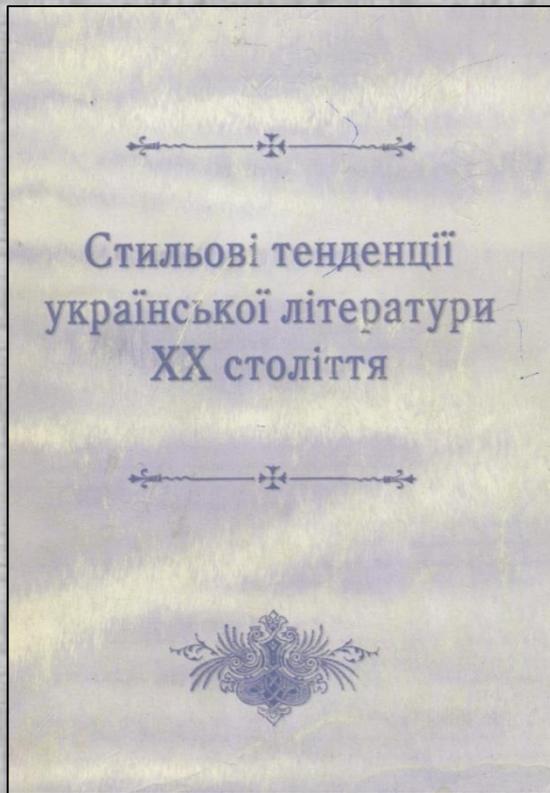
Ba 644354

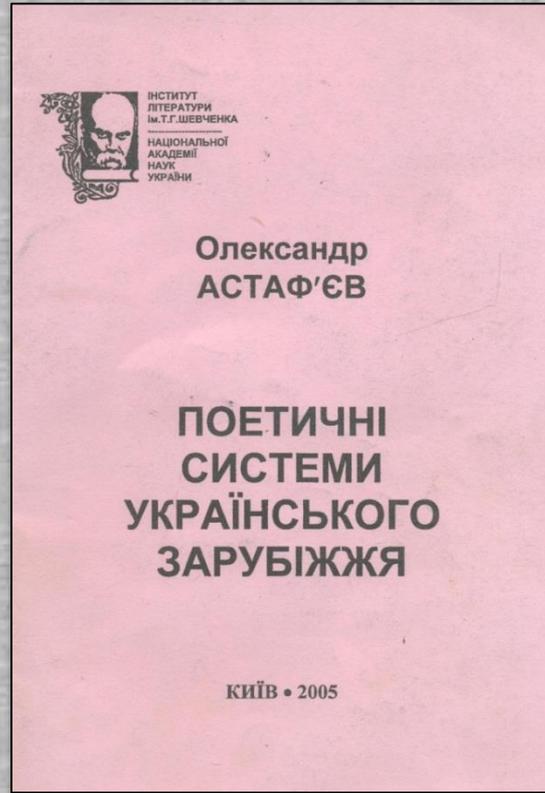
У книжці українського критика й літературознавця Віталія Дончика подається бібліографічний покажчик праць автора та зібрано окремі статті від кінця 50-х до найновіших, і читач, таким чином, має можливість простежити не лише індивідуальну еволюцію критика, його розуміння творчості, поглядів на життя, а й певною мірою зміни в літературі та її критичному осмисленні протягом понад чотирьох десятиліть. Так чи інакше ця «хроніка» дає уявлення, бодай приблизне, про те, як у вкрай нелегких для розвитку української національної культури умовах вона все ж знаходила в собі сили, розвивалася, про те, як українське письменство в чомусь долало, а в чомусь не долало все штучне, нав'язане й силуване, пробиваючись до правди й істини.

ББК 91 9-83+83:1

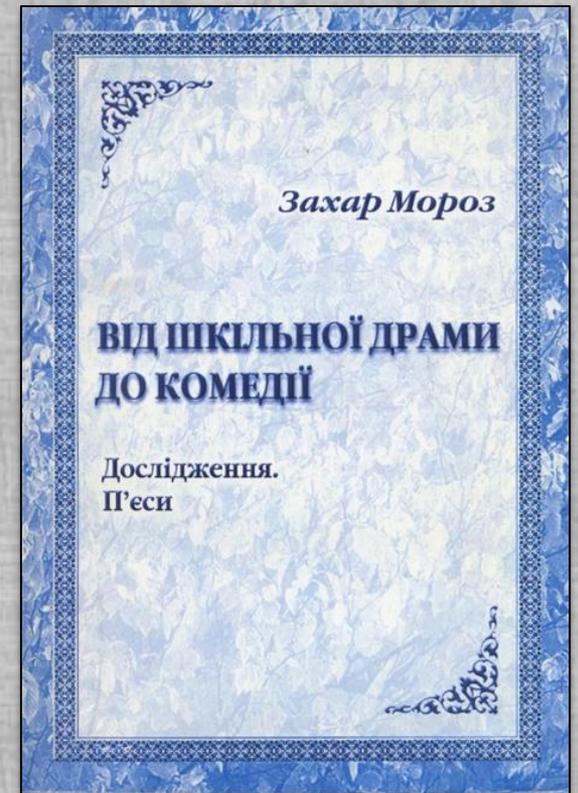
Ba 659777

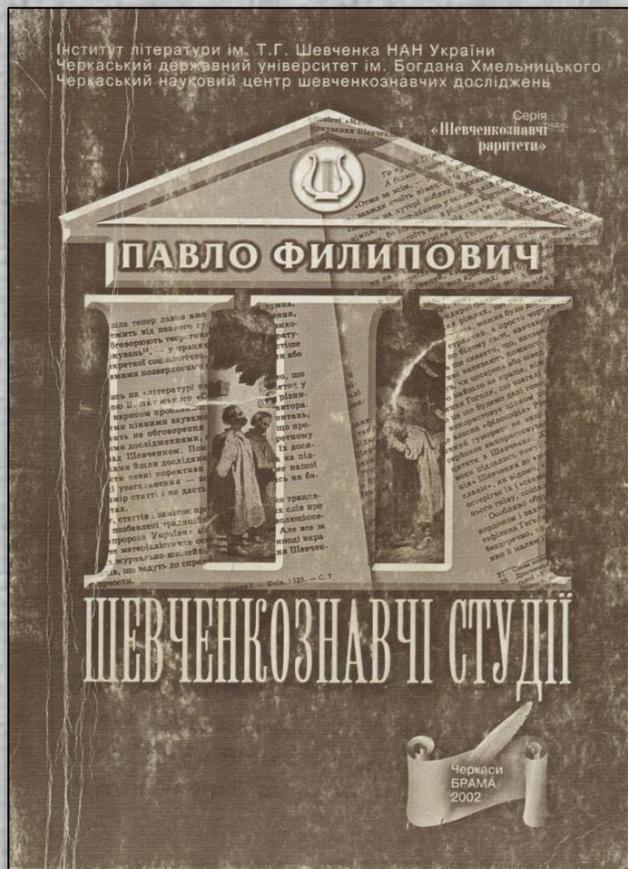
Ba 675816

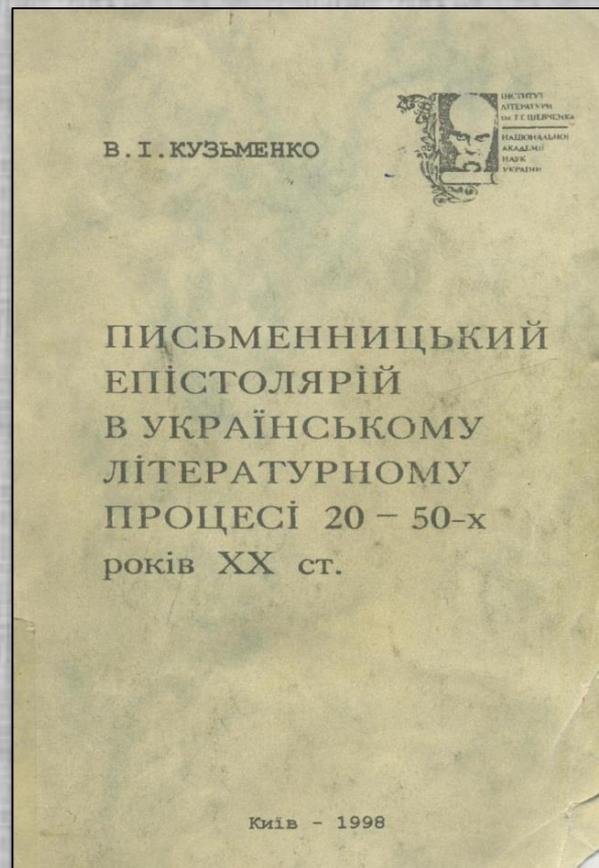
Ba 659778

Ва 637308

Ва 588529

Ba 588085

С.О.Висоцький

КИЇВСЬКА
ПИСЕМНА
ШКОЛА
X-XII ст.

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ ПОВЕРНЕННЯ В УКРАЇНУ
КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ПРИ КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКЕ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ПЕТРА МОГИЛИ
ЛЬВІВСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ЛІТЕРАТУРИ
ім. Т.Г. ШЕВЧЕНКА НАН УКРАЇНИ

С. О. Висоцький
КИЇВСЬКА
ПИСЕМНА ШКОЛА
X-XII ст.

(До історії української писемності)

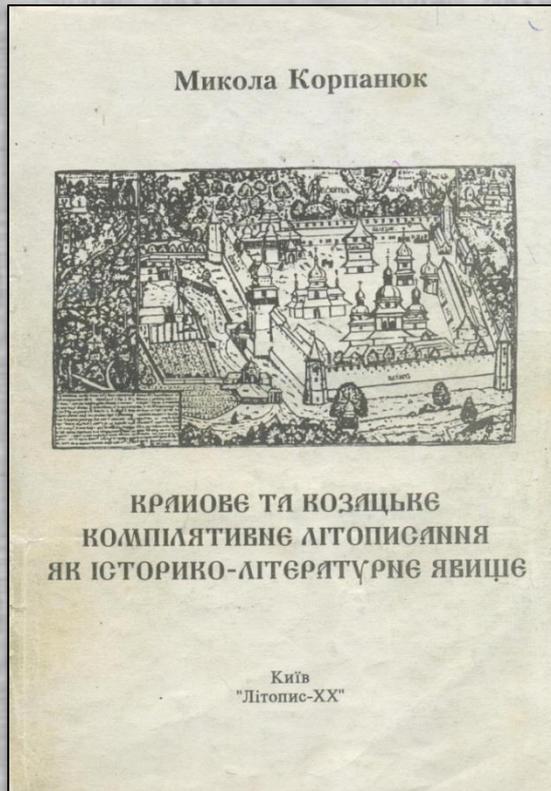
ВНООФ
ЗВІРЕНО 20/2

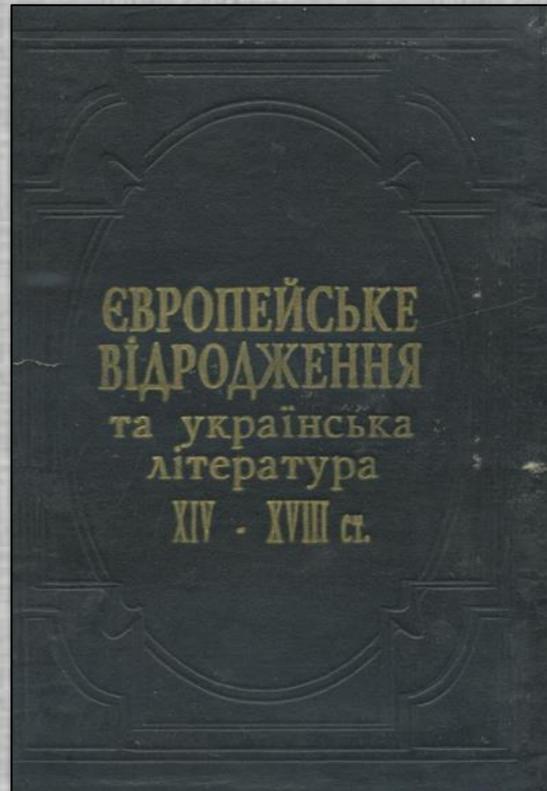
ВИДАВНИЦТВО М.П. КОЦЯ
ЛЬВІВ — КИЇВ — НЬЮ-ЙОРК
1998

Книга доктора історичних наук С.О. Висоцького присвячена Київській писемній школі — визначному досягненню писемної культури за часів Київської держави X—XII ст. Наводяться нові матеріали, знайдені в Україні: грамоти, написані на бересті, графіті з Києва та інших міст тощо. На підставі вивчення особливостей написання пам'яток робиться висновок про поширення державної писемності й мови по всій країні та їх зв'язок із сучасною українською писемністю. Засвідчується безперервність київської писемної традиції від часів Київської держави до України XVII ст. Встановлюється існування в Києві XI—XII ст. трьох центрів Київської писемної школи: Софійського собору, Києво-Печерського та Видубицького монастирів, де поступово перейшли від писемності до літературної традиції й написання оригінальних творів. Книга розрахована на широкий загал читачів, усіх, хто цікавиться історією вітчизняної культури.

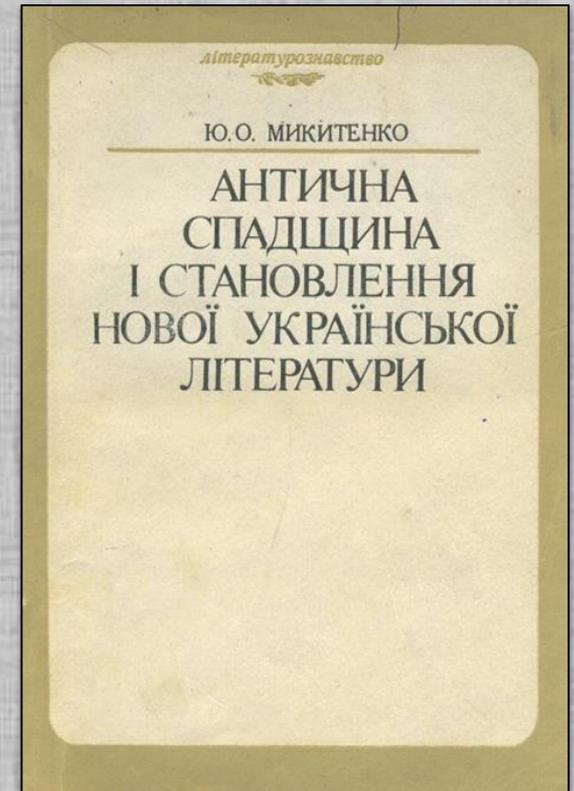
Ва 586903

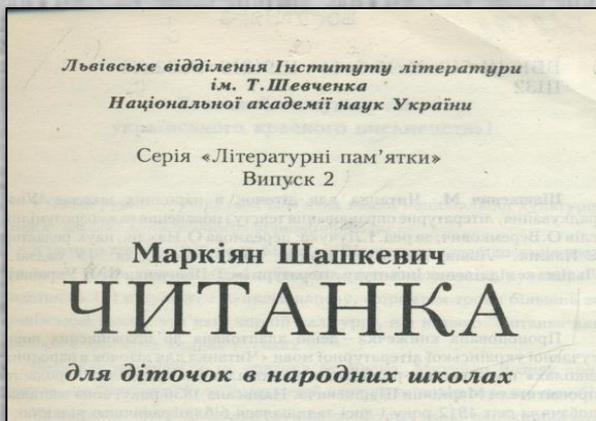
Ва 553332

Ва 5540016

Ва 582592

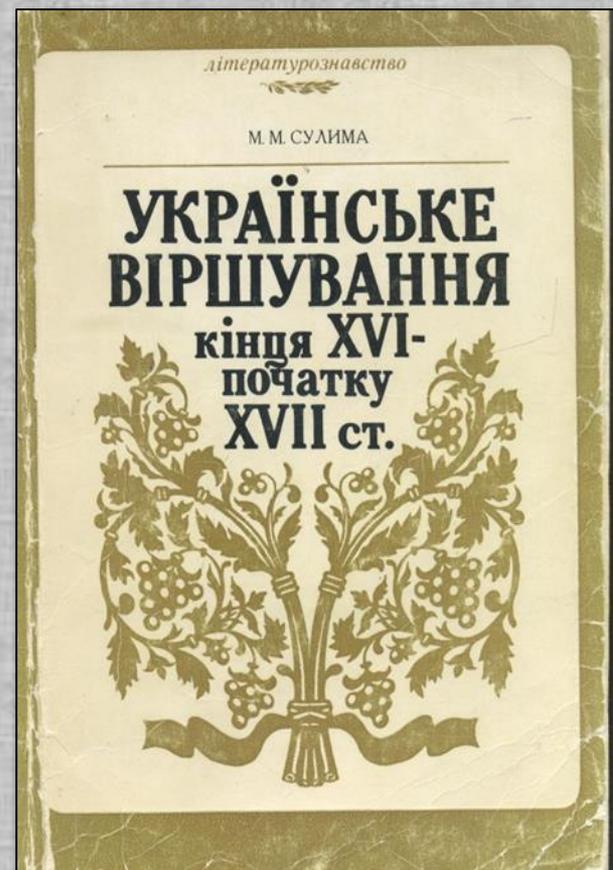

Пропонована книжечка — дещо адаптована до правописних норм сучасної української літературної мови «Читанка для діточок в народних школах» письменника-романтика, національного будителя і народного просвітителя Маркіяна Шашкевича. Написана 1836 року, вона востаннє побачила світ 1912 року і досі залишалася бібліографічною рідкістю.

У Маркіяновій «Читанці» школярки знайдуть відповіді на свої чисельні запитання, а батьки і вчителі порадять, що придбали універсальну книжечку, яку з неабиякою цікавістю не раз перечитуватимуть дітям.

Львів
“Львівські новини”
1997

Ва 425927

Ba 278372

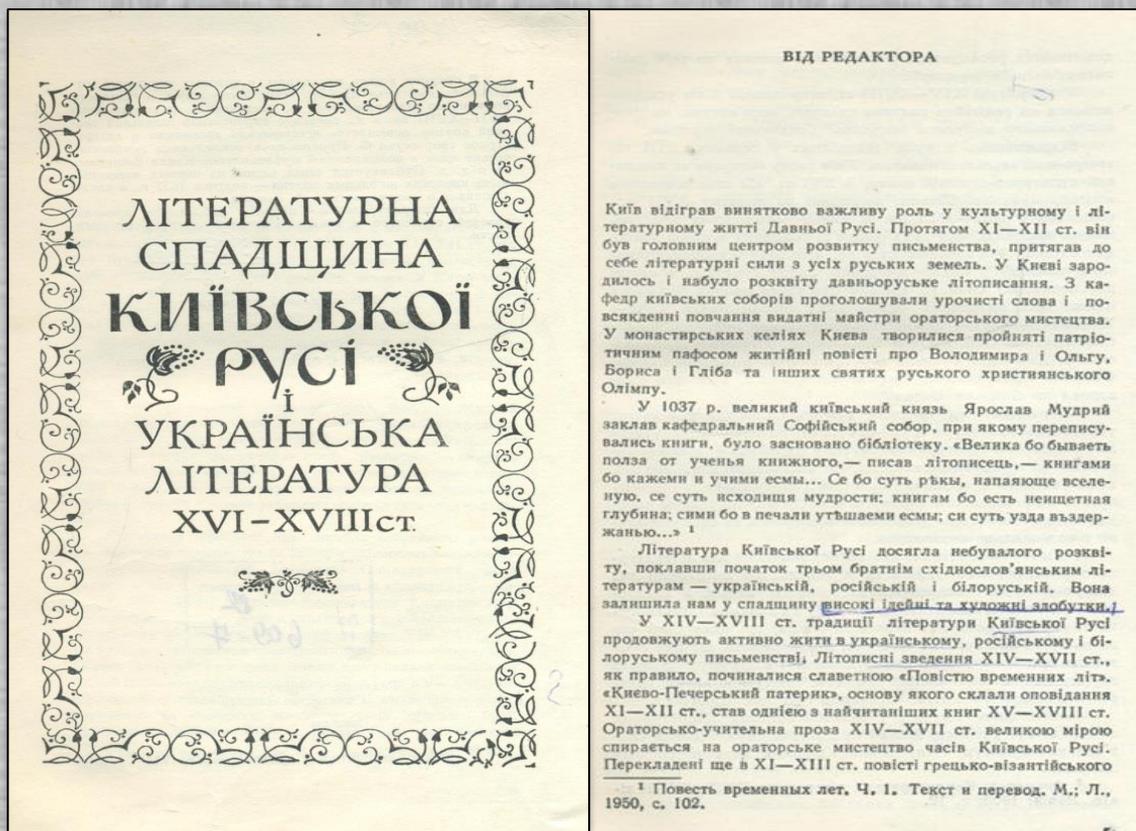
1976

Становлення народності в українській літературі першої половини XIX ст. відбувалося в умовах напруженої боротьби різних суспільно-політичних та ідейно-естетичних течій, в інтенсивних пошуках передовою художньою інтелігенцією шляхів до народу. Характер, масштаби, рівень народності як літератури в цілому, так і кожного визначного письменника зумовлювалися запитами епохи, світоглядом та хистом митця. У монографії на конкретному історико-літературному матеріалі й досліджується складний процес утвердження нової української літератури на позиціях народності.

ЗМІСТ

Вступ	3
Нова епоха — нове художнє мислення	11
Біля початків народності нової української літератури	64
В річчї традицій Котляревського	95
Народність Шевченка	143
1. Ідейно-художні основи творчості Шевченка	144
2. Проблема національного й інтернаціонального	189
3. Деякі питання поетики	222
Висновки	266
Література	274
Іменний покажчик	285

Ва 377901

ВІД РЕДАКТОРА

Київ відіграв винятково важливу роль у культурному і літературному житті Давньої Русі. Протягом XI—XII ст. він був головним центром розвитку письменства, притягав до себе літературні сили з усіх руських земель. У Києві зародилось і набуло розквіту давньоруське літописання. З кафедр київських соборів проголошували урочисті слова і повсякденні повчання вдатні майстри ораторського мистецтва. У монастирських келіях Києва творилися пройняті патріотичним пафосом житійні повісті про Володимира і Ольгу, Бориса і Гліба та інших святих руського християнського Олімпу.

У 1037 р. великий київський князь Ярослав Мудрий заклав кафедральний Софійський собор, при якому переписувались книги, було засновано бібліотеку. «Велика бо бываєть полза от ученя книжного,— писав літописець,— книгами бо кажеми и учими есмы... Се бо суть рѣкы, напаяюще вселеную, се суть исходища мудрости: книгам бо есть неисчетная глубина; сими бо в печали утѣшаеми есмы; си суть узда въздержанью...»¹

Література Київської Русі досягла небувалого розквіту, поклавши початок трьом братнім східнослов'янським літературам — українській, російській і білоруській. Вона залишила нам у спадщину високі ідеї та художні здобутки.

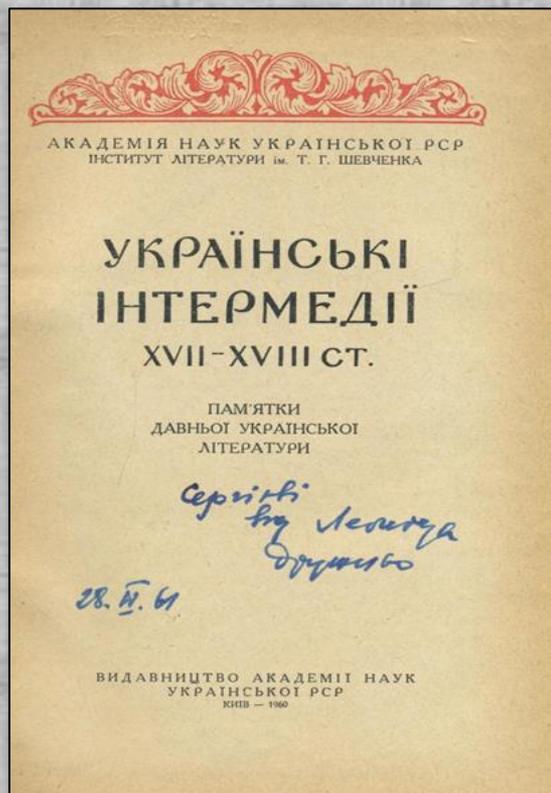
У XIV—XVIII ст. традиції літератури Київської Русі продовжують активно жити в українському, російському і білоруському письменстві, Літописні зведення XIV—XVII ст., як правило, починалися славетною «Повістю временних літ». «Киево-Печерський патерик», основу якого склали оповідання XI—XII ст., став однією з найчитаніших книг XV—XVIII ст. Ораторсько-учительна проза XIV—XVII ст. великою мірою спирається на ораторське мистецтво часів Київської Русі. Перекладені ще в XI—XIII ст. повісті грецько-візантійського

¹ Повесть временных лет, Ч. I. Текст и перевод, М.: Л., 1950, с. 102.

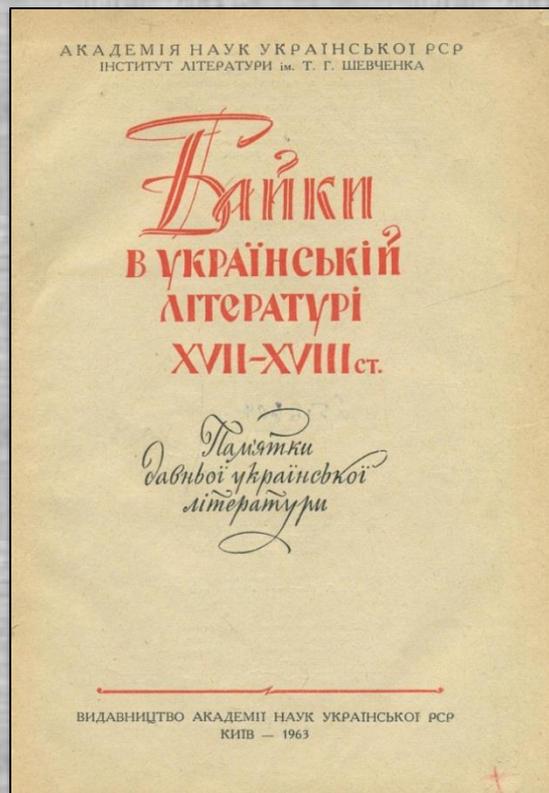
До збірника увійшли матеріали, в яких вивчаються пам'ятки давньоруської літератури, зокрема Ізбірник 1076р, київські шкільні поетики XVII-XVIII ст. у їх зв'язках з європейською шкільною теорією поезії. Публікується текст однієї з перших відомих київських шкільних поетик — поетики 1637р., а також «Похвала про премудрість...» А. Коцака.

1981

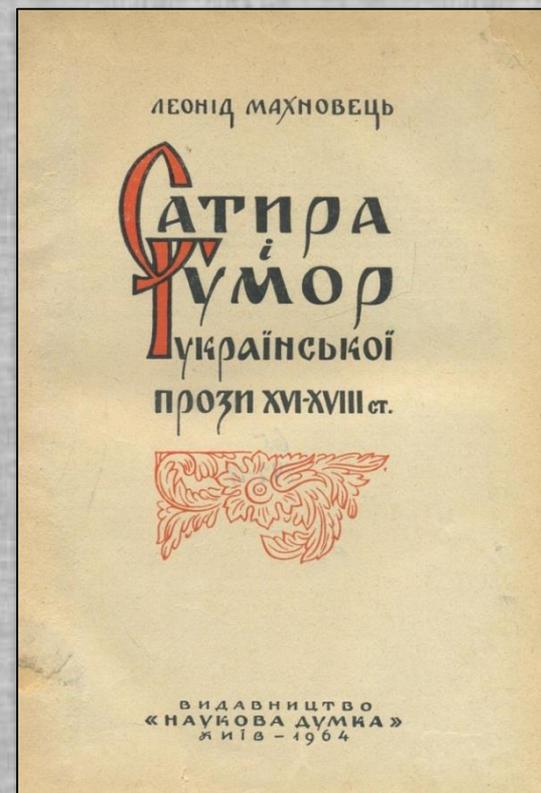
Зубков 7

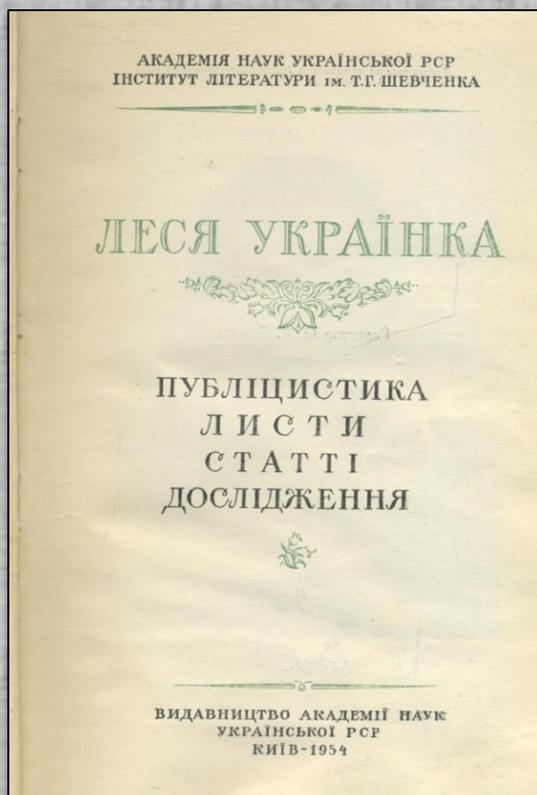
Ва 884296

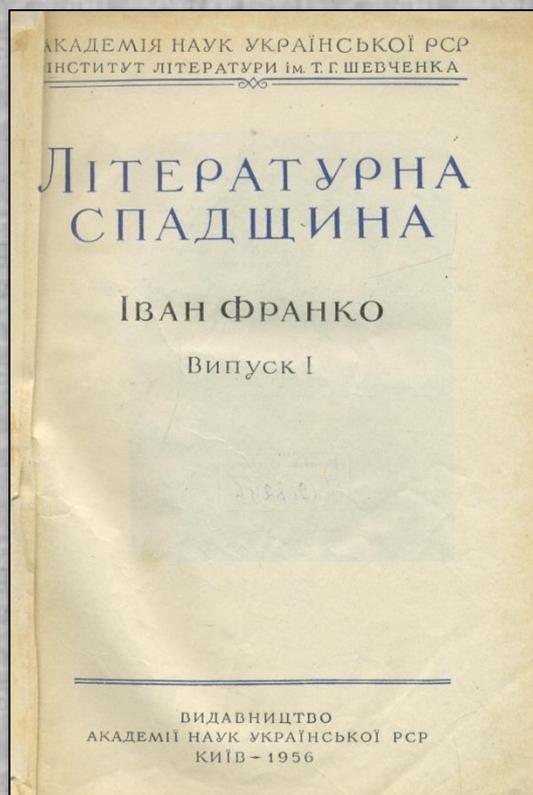
Во 937199

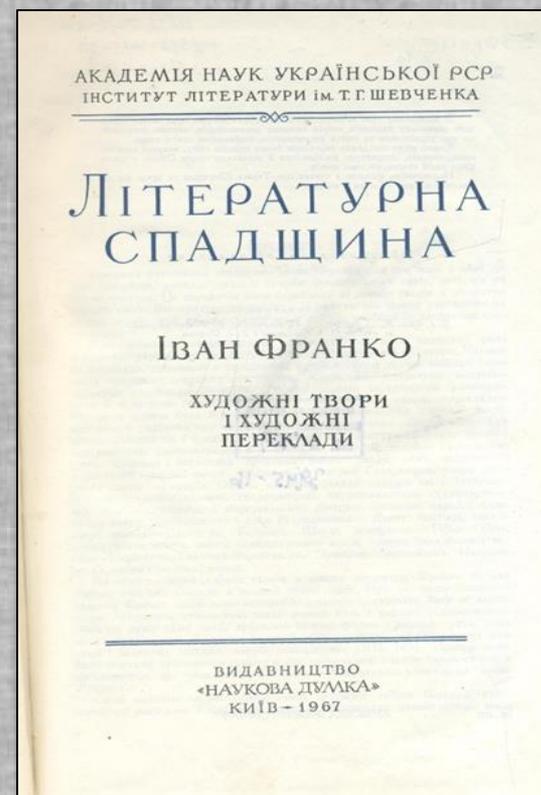
Зубков 758.1

В 301645.1

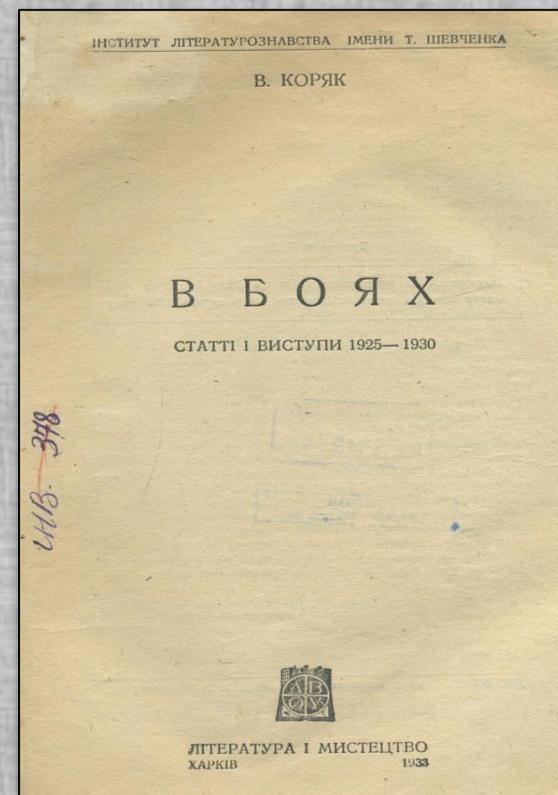
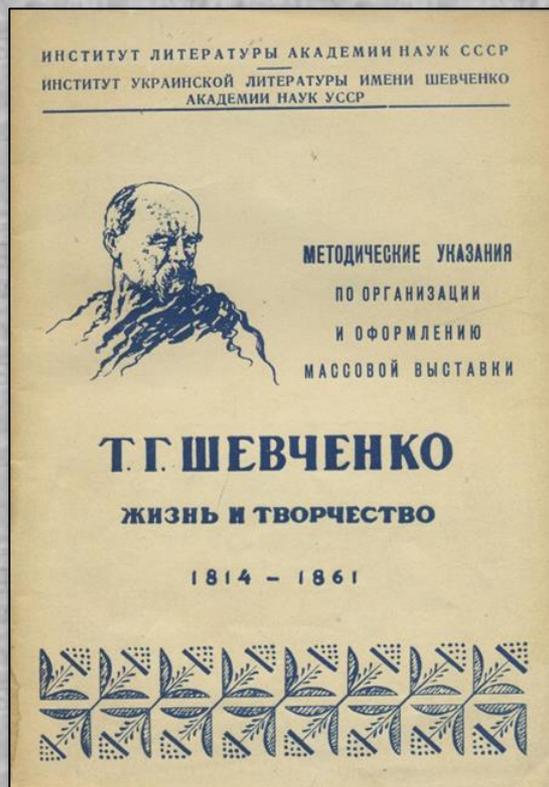
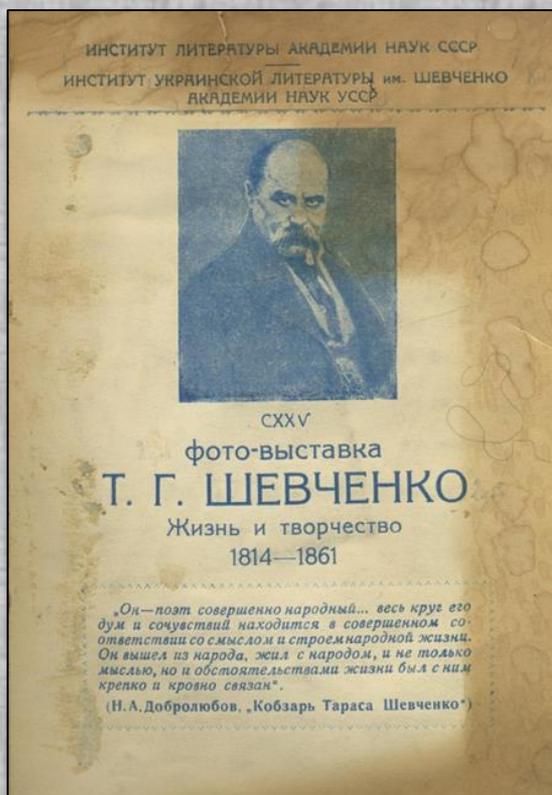
В 301645.4

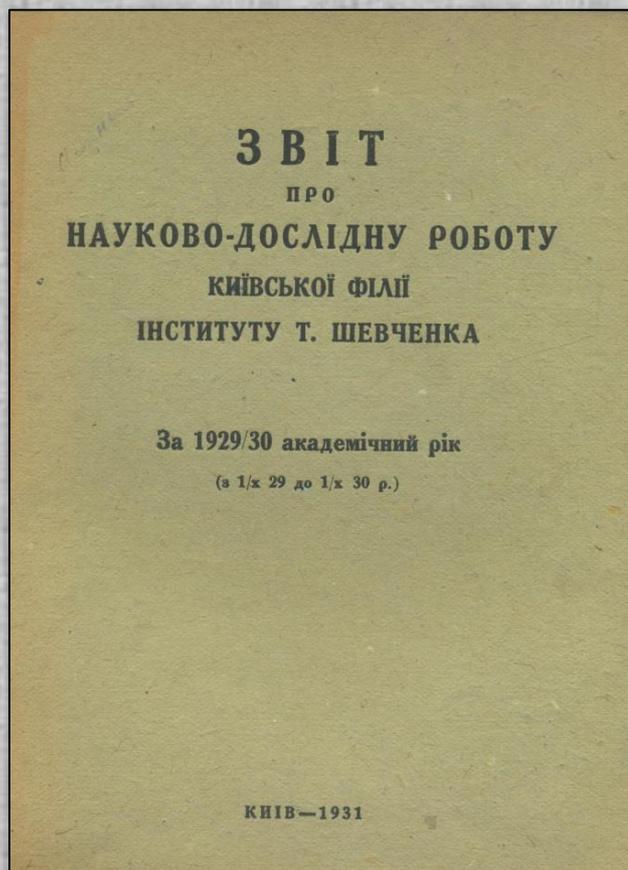
В 244999.1

Во 310063

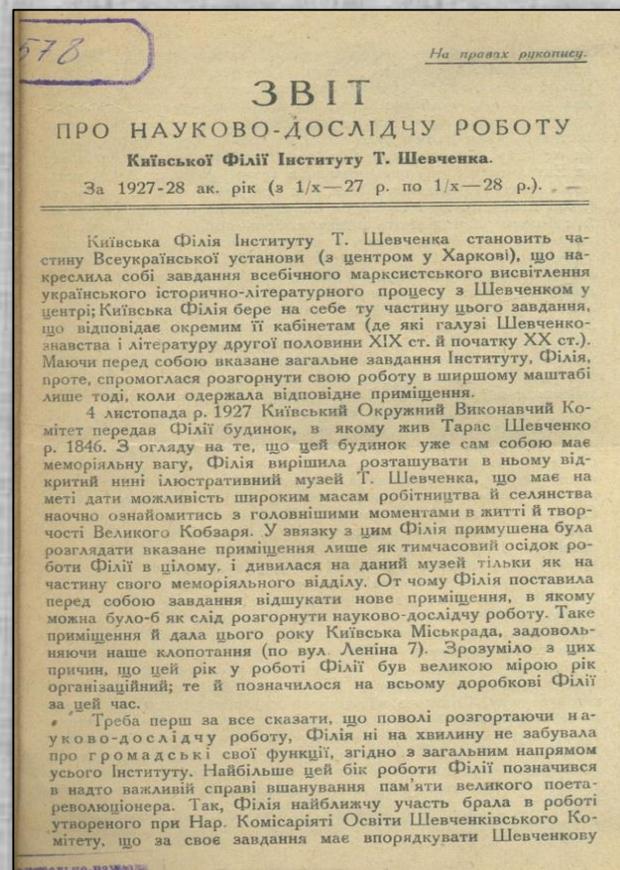
Рл 2186

Айзеншток 1472

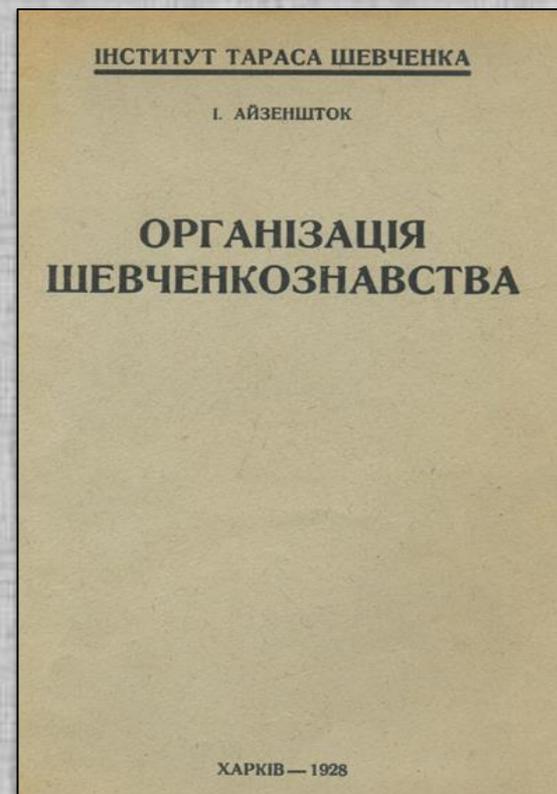
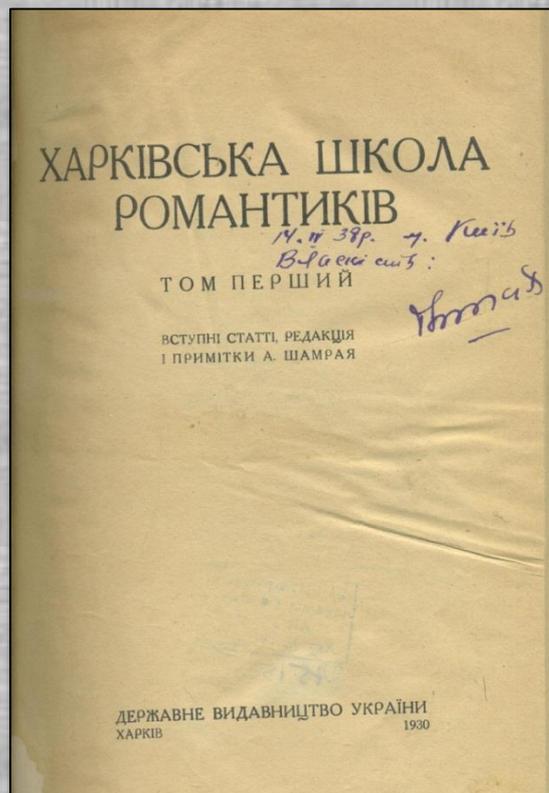
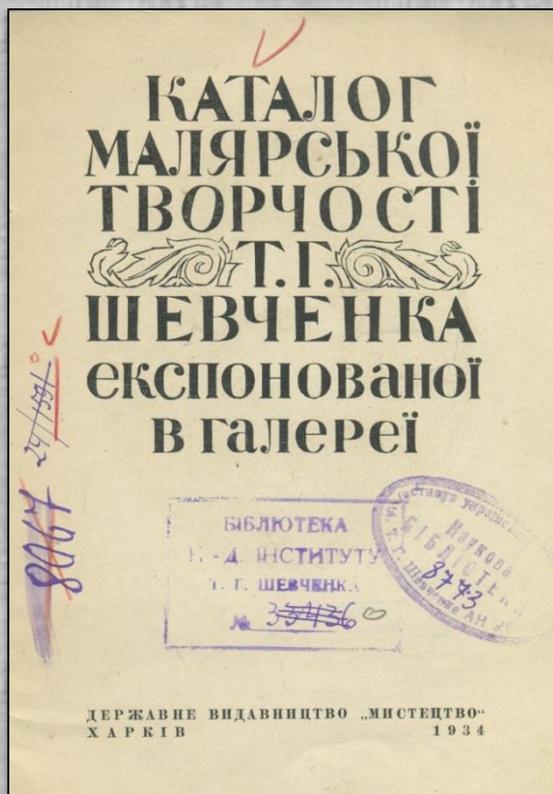
Маслов 10449

Рл 182

Попов 8154

Айзеншток 8380

***Сто років - це не лише підсумок, а й перспектива.
Це час осмислення пройденого шляху й водночас
новий етап розвитку гуманітарної науки в
Україні. Нехай ця виставка стане нагодою для
глибшого пізнання історії Інституту,
вшанування праці його співробітників і натхнення
для майбутніх досліджень.***

Використані джерела:

- <https://uk.wikipedia.org>
- <http://www.ilnan.gov.ua>
- <http://irbis-nbuv.gov.ua>

*Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
Відділ соціокультурної діяльності Всі права захищені ©
ВСКД НБУВ, Старікова К.А.*